

The logo consists of the letters 'SR' in a white, stylized font on a dark blue background.

Šola za ravnatelje

The logo consists of the letters 'SK' in a white, stylized font on a teal background.

Socialni in
kulturni kapital

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

POROČILO

O IZVAJANJU PROJEKTA
DVIG SOCIALNEGA IN KULTURNEGA KAPITALA
V LOKALNIH SKUPNOSTIH ZA RAZVOJ ENAKIH
MOŽNOSTI IN SPODBUJANJE SOCIALNE
VKLJUČENOSTI

**ZA LETO
2014/2015**

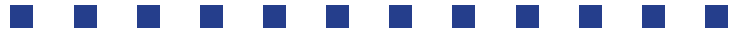

POROČILO

O IZVAJANJU PROJEKTA
DVIIG SOCIALNEGA IN KULTURNEGA KAPITALA
V LOKALNIH SKUPNOSTIH ZA RAZVOJ ENAKIH
MOŽNOSTI IN SPODBUJANJE SOCIALNE
VKLJUČENOSTI
ZA LETO 2014/2015

Avgust 2015

Poročilo o izvajanju projekta Dvig socialnega in kulturnega kapitala za leto 2014/2015

dr. Tatjana Ažman
Lea Avguštin
mag. Sebastjan Čagran

Založila: Šola za ravnatelje

Odgovorna oseba: Vlasta Poličnik

Lektura: Sara Horvat

Oblikovanje: Zajček d. o. o.

Ljubljana, 2015

©2015 Šola za ravnatelje

Publikacija je dostopna na spletni strani <http://sk.solazaravnatelje.si/evalvacija-projekta/>.

Publikacija je financirana iz sredstev Evropskega socialnega sklada v projektu *Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti*.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37:316.334(497.4)(0.034.2)

AŽMAN, Tatjana, 1962-

Poročilo o izvajanju projekta Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti za leto 2014/15 [Elektronski vir] / Tatjana Ažman, Lea Avguštin, Sebastjan Čagran. - El. knjiga. - Kranj : Šola za ravnatelje, 2015

ISBN 978-961-6637-91-6 (pdf)

1. Avguštin, Lea 2. Čagran, Sebastjan
281069312

KAZALO VSEBINE

UVOD	7
PREDSTAVITEV PROJEKTA	9
Namen in cilji projekta	9
Zasnova projekta	10
Mreže šol in vrtcev	11
Zaposlovanje v projektu	16
Struktura zaposlenih	17
Cilji mrež	23
Potek projekta	24
REZULTATI – DVIG SKK	28
Opredelitev socialnega in kulturnega kapitala	28
Opredelitev kazalnikov	29
Dejavnosti in dvig SKK	30
Dejavniki, ki se povezujejo z dvigom SKK	33
Priporočila šolam in vrtcem za dvigovanje SKK	34
REZULTATI – ZAPOSLOVANJE	36
Spremljane oblike zaposlovanja z elementi prožnosti	36
Ugotovitve	37
Priporočila o zaposlovanju z elementi prožnosti	38
DRUGI REZULTATI	39
Predstavitev rezultatov dela v drugem letu projekta	39
Strokovni prispevki	39
Spletna stran	39
Javne objave	39
VIRI IN LITERATURA	40
PRILOGE	41
Priloga 1: Sodelavci v projektu <i>Dvig SKK</i>	41
Priloga 2: Seznam mrež šol in vrtcev v letu 2014/2015	42
Priloga 3: Evalvacijski vprašalnik o dvigu SKK	45
Priloga 4: Evalvacijski vprašalnik za ravnatelje	51
Priloga 5: Evalvacijski vprašalnik zaposlitev	55
Priloga 6: Ocenjevalni obrazec za vključitev v projekt <i>Dvig SKK</i>	59
Priloga 7: Objave šol in vrtcev o projektu <i>Dvig SKK</i> v medijih	61

KAZALO VSEBINE

UVOD	7
PREDSTAVITEV PROJEKTA	9
Namen in cilji projekta.....	9
Zasnova projekta	10
Mreže šol in vrtcev.....	11
Zaposlovanje v projektu	16
Struktura zaposlenih	17
Cilji mrež	23
Potek projekta	24
REZULTATI – DVIIG SKK	28
Opredelitev socialnega in kulturnega kapitala.....	28
Opredelitev kazalnikov	29
Dejavnosti in dvig SKK	30
Dejavniki, ki se povezujejo z dvigom SKK.....	33
Priporočila šolam in vrtcem za dvigovanje SKK.....	34
REZULTATI – ZAPOSLOVANJE	36
Spremljane oblike zaposlovanja z elementi prožnosti.....	36
Ugotovitve.....	37
Priporočila o zaposlovanju z elementi prožnosti	38
DRUGI REZULTATI	39
Predstavitev rezultatov dela v drugem letu projekta.....	39
Strokovni prispevki	39
Spletna stran	39
Javne objave	39
VIRI IN LITERATURA	40
PRILOGE	41
Priloga 1: Sodelavci v projektu Dvig SKK.....	41
Priloga 2: Seznam mrež šol in vrtcev v letu 2014/2015.....	42
Priloga 3: Evalvacijski vprašalnik o dvigu SKK.....	45
Priloga 4: Evalvacijski vprašalnik za ravnatelje	51
Priloga 5: Evalvacijski vprašalnik zaposlitev	55
Priloga 6: Ocenjevalni obrazec za vključitev v projekt Dvig SKK.....	58
Priloga 7: Objave šol in vrtcev o projektu Dvig SKK v medijih	60

UVOD

Projekt *Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti* (v nadaljevanju projekt *Dvig SKK*) je bil sprejet 4. 3. 2013, dopolnjen leta 2014 in je bil zaključen 31. 8. 2015. Prva faza je potekala v šolskem letu 2013/2014.¹ To poročilo se nanaša na drugo fazo projekta, ki je potekala v šolskem letu 2014/2015.

V drugi fazi projekta smo izvedli in dosegli naslednje:

- Za izvedbo in spremljavo dejavnosti smo zaposlili 28 strokovnih delavcev za 50 % delovnega časa in 84 strokovnih delavcev za 20 % delovnega časa.
- Na podlagi izkušenj iz prve faze projekta smo dopolnili izhodišča in usmeritve za izvedbo programov dviga socialnega in kulturnega kapitala.
- 28 mrež šol in vrtcev je pripravilo in izvedlo svoje programe za izboljšanje SKK. Dejavnosti za krepitev SKK znotraj šol in vrtcev je izvajalo 9 mrež, dejavnosti v sodelovanju z okoljem 13 mrež, v sodelovanju s starši 2 mreži, 4 mreže so izvajale dejavnosti na vseh treh področjih. Izvedenih je bilo 1148 različnih dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala, od tega 620 znotraj zavodov, 145 v sodelovanju zavodov in staršev in 383 v sodelovanju zavodov in okolja.
- V vse dejavnosti je bilo skupaj vključenih 127248 otrok, učencev in dijakov, 28531 staršev, 13832 strokovnih delavcev in 39712 drugih udeležencev.² V dejavnosti za dvig SKK znotraj zavodov je bilo vključenih 72310 otrok, učencev in dijakov, 8266 staršev, 7949 strokovnih delavcev in 7075 drugih deležnikov. V dejavnosti, namenjene sodelovanju s starši, je bilo vključenih 13956 otrok, učencev in dijakov, 9717 staršev, 1669 strokovnih delavcev in 2109 drugih deležnikov. V dejavnosti, namenjene sodelovanju z okoljem, je bilo vključenih 40982 otrok, učencev in dijakov, 10548 staršev, 4214 strokovnih delavcev in 30528 drugih deležnikov.
- Skupaj so dejavnosti trajale 63880 ur. Znotraj šole, vrtca je bilo izvedenih 42871 ur dejavnosti, v sodelovanju s starši 6391 ur in v sodelovanju z okoljem 14618 ur.
- Skupna povprečna ocena dviga SKK glede na 7 kazalnikov je bila na lestvici od 1 do 5 4,0.
- Izvedbo dejavnosti smo spremljali in na koncu ovrednotili s tremi vprašalniki (z dvema za strokovne delavce in enim za ravnateljce), ki so bili poslani vsem strokovnim delavcem in ravnateljcem v projekt vključenih šol in vrtcev. Poleg tega so tri mreže dejavnosti bolj poglobljeno spremljale in k evalvaciji prispevale dodatne podatke.
- Opredelili smo socialni in kulturni kapital.
- Na podlagi izsledkov prve faze smo opredelili 5 kazalnikov socialnega in kulturnega kapitala.
- Vzdrževali smo interaktivno spletno stran: <http://sk.solazaravnateljce.si/>.
- Izvedli smo javno predstavitev rezultatov za strokovno javnost.
- Mreže šol in vrtcev so skrbele za javne objave v medijih o dogodkih – obvestile so nas o 153 objavah.
- Nastalo je 26 zapisov primerov dobre prakse, ki so bili objavljeni v e-zborniku Povezan.sem@boljsi.si: dvig socialnega in kulturnega kapitala v šolah, vrtcih in njihovih okoljih.

¹ Glej Poročilo o izvajanju projekta *Dvig socialnega in kulturnega kapitala* za leto 2014/2015 (Ažman, Avguštin in Čagran 2014).

² Pri teh številkah naj opozorimo, da je vsaka oseba šteta pri vsaki dejavnosti znova, kar pomeni, da se je v resnici ena oseba lahko udeležila več dejavnosti.

Na podlagi izsledkov prve faze projekta smo načrtovali in izvedli dve raziskavi: a) Socialni in kulturni kapital v šolah, vrtcih in njihovih okoljih (Ažman in Gradišnik 2015) in b) Zaposlovanje z elementi prožnosti v vzgoji in izobraževanju (Čagran in Avguštin 2015). Podrobnejših izsledkov evalvacij obeh raziskav v tem poročilu ne bomo navajali, saj sta dostopni na spletu.

V tem poročilu predstavljamo zasnovo projekta, izvedbo dejavnosti v letu 2014/2015 in ugotovitve s priporočili za nadaljnjo izvedbo prožnega zaposlovanja ter dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala (v nadaljevanju SKK) v šolah in vrtcih, do katerih smo prišli na podlagi evalvacije in raziskav.

PREDSTAVITEV PROJEKTA

Namen in cilji projekta

Projekt je potekal s sofinanciranjem Evropskega socialnega sklada (85 % udeležba) in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (15 % udeležba) v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013. Prva faza projekta je bila izvedena v šolskem letu 2013/2014 in druga faza v šolskem letu 2014/2015.

Namen projekta je bil preskusiti različne prožne oblike zaposlovanja strokovnih delavcev, in sicer tako, da je bila njihova zaposlitev usmerjena na izvajanje aktivnosti, s katerimi se je krepila sinergija tistih dejavnikov, ki prispevajo k dvigu socialnega in kulturnega kapitala v lokalni skupnosti, šolah in vrtcih, s ciljem dviga učnih in razvojnih dosežkov učencev³.

Cilji projekta so bili:

1. uvajati prožne oblike organizacije, zaposlovanja in pedagoškega dela vzgojno-izobraževalnih zavodov;
2. raziskati vpliv dejavnikov socialnega in kulturnega kapitala na zaposlitvene možnosti;
3. pripraviti izhodišča in usmeritve za izvedbo modelov dviga socialnega in kulturnega kapitala;
4. pripraviti izvedbene programe za izboljšanje socialnega in kulturnega kapitala na izbranih vzgojno-izobraževalnih zavodih s spodbujanjem pomena neformalnega znanja in povezovanja socialnih partnerjev;
5. spremljati izvedbo projektnih aktivnosti in razširjati rezultate.

Prvi cilj – uvajati prožne oblike organizacije, zaposlovanja in pedagoškega dela vzgojno-izobraževalnih zavodov – smo v dveh letih dosegli z zaposlitvijo 243 strokovnih delavcev, ki so si sami in v dogovoru s šolo in vrtcem organizirali izvedbo načrtovanih dejavnosti.

Drugi cilj – raziskati vpliv dejavnikov socialnega in kulturnega kapitala na zaposlitvene možnosti – smo uresničili v letu 2014/2015 z raziskavo o zaposlitvah z elementi prožnosti, med katere smo vključili tudi dejavnike socialnega in kulturnega kapitala (Čagran in Avguštin 2015).

Tretji cilj – pripraviti izhodišča in usmeritve za izvedbo modelov dviga socialnega in kulturnega kapitala – smo uresničili na začetku projekta.

Četrty cilj – pripraviti izvedbene programe – je v dveh letih doseglo 62 mrež šol in vrtcev v svojem okolju. Prvo leto so v pisni obliki predstavile 31 primerov dobre prakse in drugo leto 26.

Peti cilj – raziskati učinek izvedbe projektnih aktivnosti in razširjati rezultate – je bil dosežen z raziskavo Socialni in kulturni kapital v šolah, vrtcih in njihovih okoljih (Ažman in Gradišnik 2015).

Strokovni delavci so bili v šolskem letu 2014/2015 za čas 12 mesecev delno zaposleni v Šoli za ravnatelje. Dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala so potekale v 112 šolah in vrtcih, ki so bili povezani v 28 mrež. Vsaka mreža je pripravila in izvedla program dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala na izbranem področju: znotraj zavoda, v sodelovanju s starši ali v sodelovanju z okoljem.

³ Pod pojmom učenec razumemo tudi otroka in dijaka.

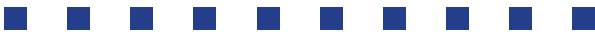
Zasnova projekta

Zasnova projekta temelji na ugotovitvah OECD (2011), da obstaja visoka povezanost med dosežki učencev, izmerjenih na mednarodnih raziskavah (npr. PISA) in socialnim in kulturnim kapitalom v lokalni skupnosti. Projekt temelji tudi na predpostavki (OECD 2010), da bo šola oziroma vrtec s strokovnimi delavci vse bolj postajal središče lokalne skupnosti, da bo lahko uresničeval svojo vlogo. Za tako vlogo obstoječi načini zaposlovanja in obsega nalog strokovnih delavcev niso zadostni. V projektu smo razvijali nove zaposlitvene zmožnosti, alternativne zaposlitve in prožne oblike zaposlovanja ter na ta način preprečevali prehod strokovnih delavcev v brezposelnost. Projekt je bil zasnovan na ugotovitvah, da obstaja visoka povezanost med učnimi dosežki učencev, izmerjenih na mednarodnih raziskavah PISA (npr. OECD 2001b, 2003, 2010, 2013, 2014), in socialnim in kulturnim kapitalom v lokalni skupnosti. Projekt je temeljil tudi na predpostavki, da bo šola (oziroma vrtec) s strokovnimi delavci vse bolj postajala center lokalne skupnosti, da bo lahko uresničevala svojo vlogo (OECD 2010).

Pri snovanju podpore mrežam pri načrtovanju, izvedbi in spremljavi dejavnosti za dvig SKK smo izhajali iz predpostavke, da šole in vrtci sami najbolje vedo, s katerimi dejavnostmi je moč v njihovem okolju spodbujati dvig socialnega in kulturnega kapitala, razvijati enake možnosti in spodbujati socialno vključenost vseh, še posebno ranljivih skupin in posameznikov. Zato smo se že na začetku odločili, da bo Šola za ravnatelje podpirala in usmerjala izvedbo programov mrež, strokovni delavci, ki so bili v Šoli za ravnatelje zaposleni za del delovnega časa, pa bodo aktivni sodelavci. Projekt smo zasnovali s pomočjo ključnih vprašanj: zakaj (namen, cilji), kaj, koliko, kdo, kako, poleg tega smo pomislili tudi na preprečevanje ovir in oblikovali idejo, kateri rezultati nas bodo ob koncu zanimali (slika 1).

Slika 1: Zasnova projekta Dvig SKK

V projektu so poleg Šole za ravnatelje in v mrežah zaposlenih strokovnih delavcev sodelovali tudi zunanji sodelavci (priloga 1).

Dejavnosti za dvig SKK so izvajale šole in vrtci, povezane v 28 mrež po 4 zavodov. Programe so mreže zasnovali že ob prijavi na javni poziv.

Mreže šol in vrtcev

Pestrost velikosti 28 mrež glede na število strokovnih delavcev in učencev⁴ je bila velika. V najmanjši mreži je bilo zaposlenih 21 strokovnih delavcev na šolo, vrtec, vanjo je bilo vključenih v povprečju 150 učencev. V največji mreži je bilo v povprečju v posamezni šoli, vrtcu zaposlenih 82 strokovnih delavcev in vanjo vključenih 967 učencev.

V tem poglavju je najprej predstavljen potek prijavi in izbora mrež, nato so predstavljene mreže šol in vrtcev glede na sestavo po regijski zastopanosti, raven izobraževanja, sledi primerjalni delež vključenih šol in vrtcev z vsemi šolami in vrtci, področje dejavnosti mrež in njihov kontekst.

Prijave in izbor mrež

Za vključitev v drugo fazo projekta SKK je bil 5. 3. 2014 objavljen javni poziv šolam in vrtcem. Izvedli smo elektronsko obliko prijave.⁵ Po štirje zavodi (šole, vrtci) so se po lastni odločitvi povezali v mreže, pripravili skupen program in se prijavili na javni poziv. Šola za ravnatelje je 19. 3. 2014 organizirala informativni sestanek za šole in vrtce, ki jih je zanimalo sodelovanje v projektu.⁶

Na javni poziv smo prejeli prijave 43 mrež oz. 172 šol in vrtcev.

Zaradi prevelikega števila prijavi smo v Šoli za ravnatelje opravili izbor. Pri tem smo izhajali iz naslednjih kriterijev:

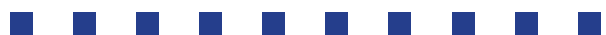
- presoja programa mreže: prijave, ki so najbolj ustrezale ciljem projekta – ocena A, manj ustrezne – C;
- ustreznost zapisa prijave: najustrežnejše – ocena 3, manj ustrezne – 1;
- regionalna zastopanost in razvitost (enakomerna pokritost regij, prednost so imele regije z nižjim bruto družbenim proizvodom, povezanim z nižjimi dosežki učencev na zunanjih preverjanjih znanja)⁷;
- izpolnjevanje kadrovskih in drugih pogojev poziva.

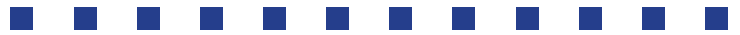
⁴ Pod pojmom učenci razumemo tudi otroke in dijake.

⁵ Priloge opremljene s podpismi in žigi so prijaviteljice poslale po pošti.

⁶ Sestanka se je udeležilo 43 strokovnih delavcev in ravnateljev, zainteresiranih za sodelovanje pri projektu. Sestanek so vodili dr. Tatjana Ažman, mag. Sebastjan Čagran in dr. Andrej Koren.

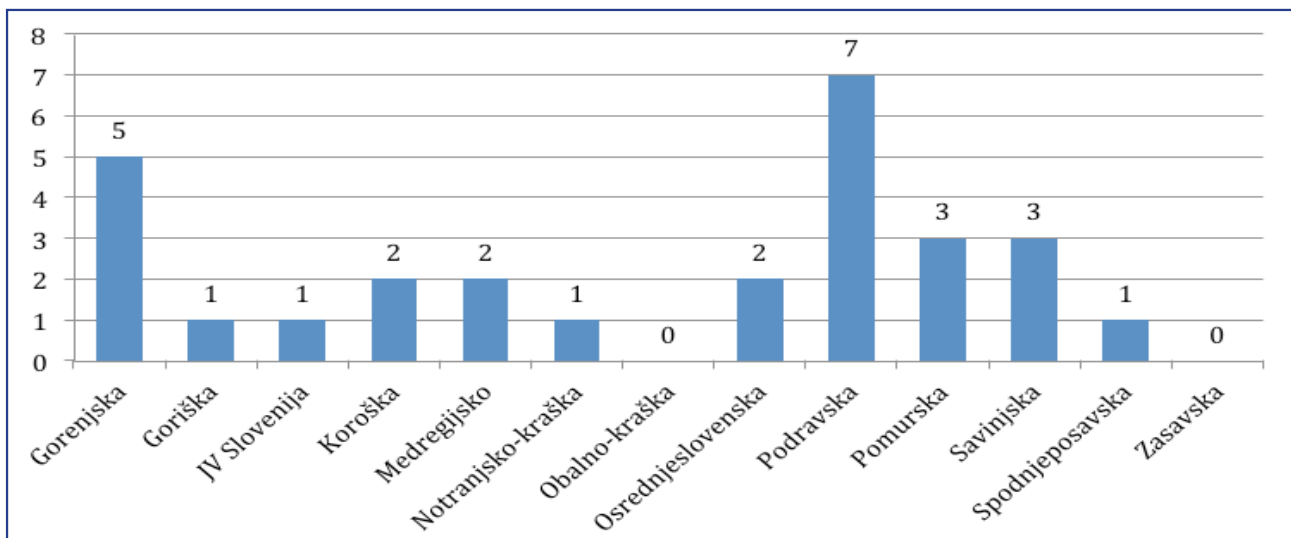
⁷ Pomurska, Podravska, Zasavska, Obalno-kraška, Notranjsko-kraška, Koroška itd. (glej Žakelj 2009).

Komisija je vsak program ocenila po sistemu alfanumeričnega vrednotenja (A1, A2, A3, B1 ... C3) za vse štiri kriterije. Razloga izbora: mreža je morala najprej v celoti izpolnjevati kadrovske pogoje poziva (strokovni delavec je moral imeti ustrezno izobrazbo za delo v šoli in biti v njej delno – največ v obsegu 80 % – zaposlen), nato je komisija izmed prijavljenih programov izbrala najboljših 34 oz. 28 (najprej tiste z oceno A3 – najboljši program in zapis, nato tiste z nižjimi ocenami), sledil je pregled regij. Če kakšna regija ni imela nobene mreže (zaradi nižje kakovosti zapisa programa), je komisija izločila prvotno že izbrano mrežo iz regije, ki je imela veliko ustreznih prijav in izbrala najboljšo prijavo med mrežami v regiji, ki v prvem ocenjevanju ni bila izbrana (glej prilogo 6, ocenjevalni obrazec). V prvem izboru je bilo v projekt izbranih 15 mrež, v drugem 13, skupaj 28 (priloga 2). Na spodnji sliki predstavljamo izbor mrež po regijah.

Slika 2: Pregled izbranih mrež po regijah

Ker so nekatere regije podale veliko prijav (Podravska in Osrednjeslovenska regija), druge malo ali nič (Zasavska regija), izbor mrež ni povsem uravnotežen. Razlog za večji izbor je bil v primeru Podravske regije nižji bruto družbeni proizvod na prebivalca in v primeru Gorenjske regije večje število prijav zavodov iz te regije. V povprečju sta delovali v vsaki regiji po dve mreži.

Glede na raven izobraževanja smo prejeli prijave 24 mrež, sestavljenih iz različnih ravni vzgoje in izobraževanja, 15 mrež, sestavljenih iz osnovnih šol, 4 mreže, sestavljene iz srednjih šol, mrež, sestavljenih samo iz vrtcev, ni bilo.

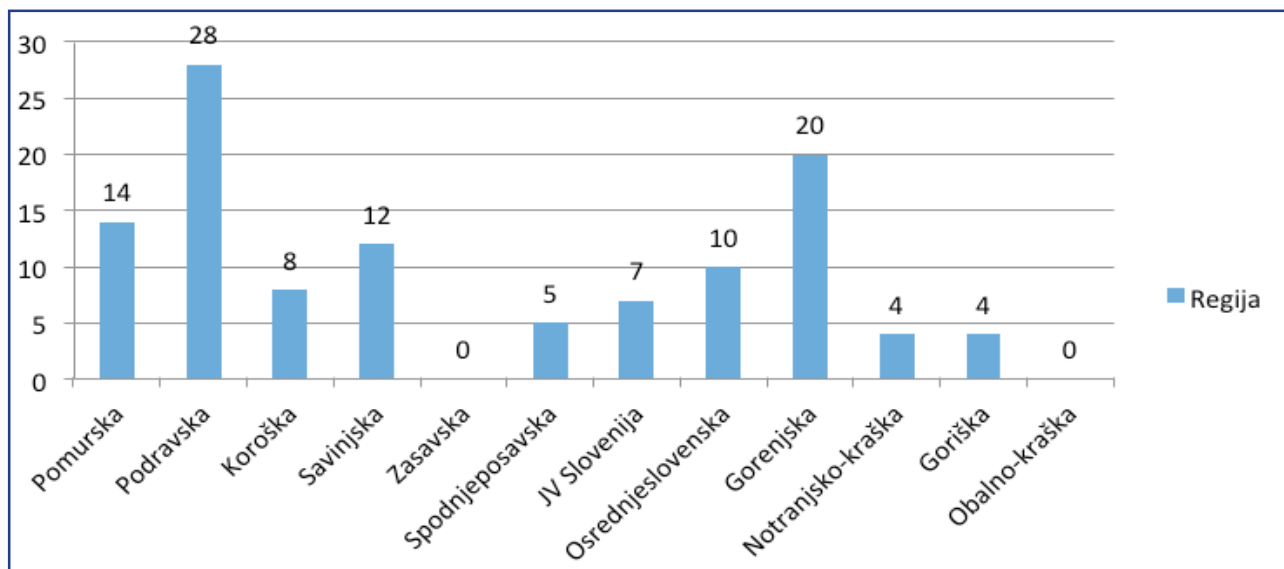
Glede na izbrano področje izvajanja dejavnosti za dvig SKK se je prijavilo 23 mrež za izvedbo dejavnosti na področju sodelovanja z okoljem, 12 mrež je želelo izvajati dejavnosti znotraj šole oz. vrtca in 2 mreži v sodelovanju s starši, 6 mrež je za izvedbo dejavnosti izbralo vsa tri področja.

Šole in vrtci po regijah

Tako kot v letu 2013/2014 je bila tudi v letu 2014/2015 v projektu najbolj zastopana Podravska regija z 28 zavodi, sledila ji je Gorenjska regija z 20 zavodi, nato Pomurska s 14 zavodi, Savinjska z 12, Osrednjeslovenska z 10, Koroška z 8, JV Slovenija s 7, Spodnjeposavska s 5 in Notranje-kraška ter Goriška s po 4 zavodi (slika 3).

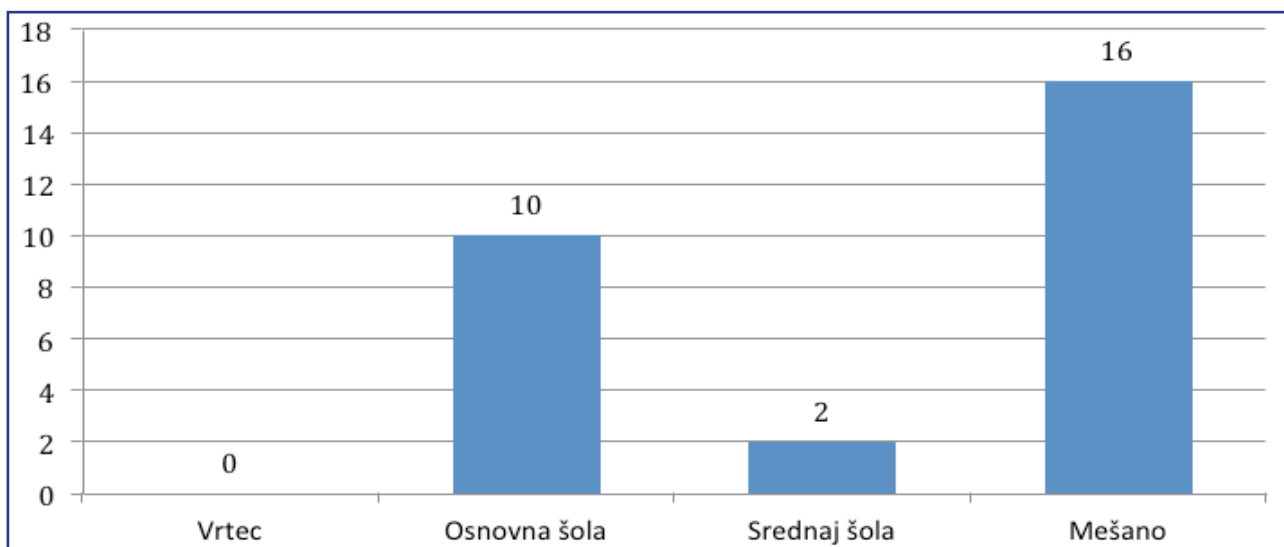
Slika 3: Regijska zastopanost zavodov

Mreže glede na raven izobraževanja

V projektu je sodelovalo 112 šol in vrtcev, od tega 80 osnovnih šol, 21 srednjih šol oz. centrov srednjih šol in 11 vrtcev, povezanih v 28 mrež. Med 28 mrežami je bilo 16 mrež po ravneh mešanih, 10 mrež je bilo sestavljenih iz osnovnih šol, 2 iz srednjih šol, mreže, sestavljene samo iz vrtcev, ni bilo. Na sliki 4 je prikazana sestava mrež glede na raven vključenih zavodov v šolskem letu 2014/2015.

Slika 4: Sestava mrež po ravneh zavodov

Delež vključenih mrež glede na vse šole in vrtce v Sloveniji

V preglednici 1 prikazujemo, kolikšen je bil delež šol in vrtcev, vključenih v projekt *Dvig SKK* glede na celotno populacijo vrtcev, osnovnih in srednjih šol v Sloveniji po posameznih regijah in skupaj (podatki šol so vzeti s spletne strani Statističnega urada RS za leto 2013⁸ in podatki o vrtcih s spletne strani MIZŠ⁹).

⁸ http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0952703S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/04_osnovnosol_izobraz/01_09527_zac_sol_leta/&lang=2

⁹ <https://krka1.mss.edus.si/registriweb/SeznamVrtci.aspx>

Preglednica 1: Skupno število vrtcev in šol v Sloveniji ter število vrtcev in šol, vključenih v raziskavo Dvig SKK po regijah ter deležu

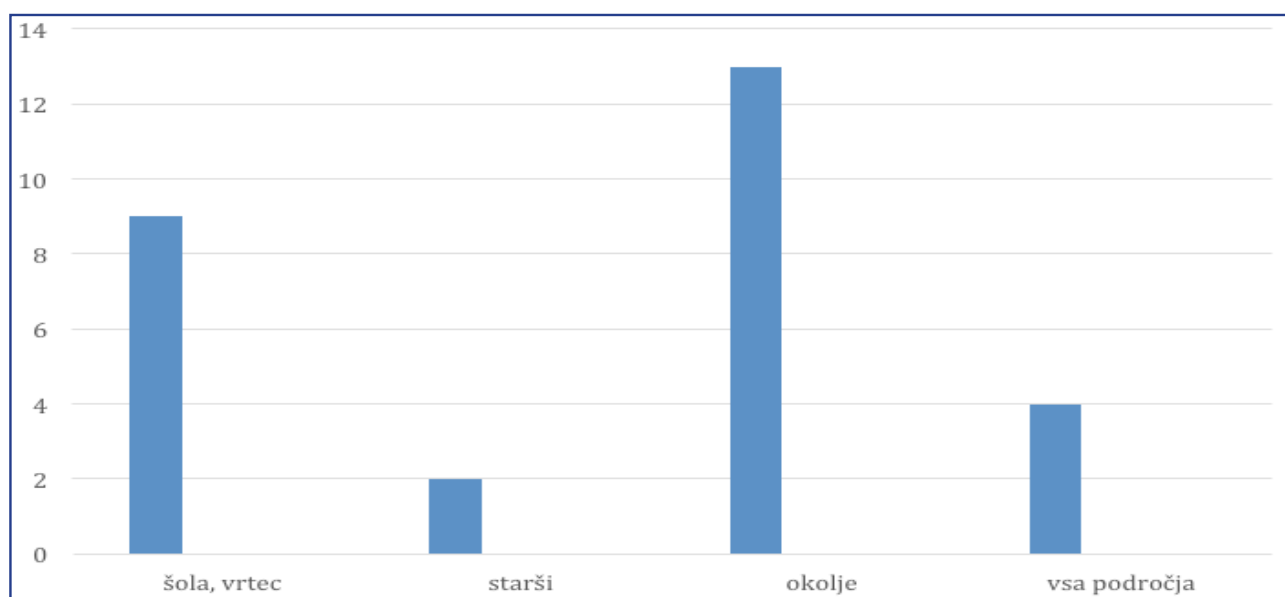
Regija	Skupaj RS	Št. vrtcev SKK	Št. šol SKK	Skupaj SKK	%
Pomurska	91	2	11	13	14
Podravska	187	3	26	29	15
Koroška	53	0	8	8	15
Savinjska	164	1	11	12	7
Zasavska	21	0	0	0	0
Spodnjeposavska	49	0	5	5	10
JV Slovenija	96	1	6	7	7
Osrednjeslovenska	273	1	9	10	0,4
Gorenjska	113	3	17	20	18
Notranjsko-kraška	43	0	4	4	9
Goriška	92	0	4	4	4
Obalno-kraška	58	0	0	0	0
	1240	11	100	112	9

Vseh šol in vrtcev v Sloveniji je 1240. V raziskavo jih je bilo v dveh letih vključenih skupaj 248 ali 20 %. V letu 2014/2015 jih je bilo vključenih 9 %. Največji odstotek jih je bil iz Gorenjske regije – 18 %, sledita Podravska in Koroška regija z deležema 15 %, nato Pomurska s 14 %, sledijo Spodnjeposavska z 10 %, Gorenjska z 9 %, Savinjska in JV Slovenija s po 7 % in Notranjsko-kraška s 4 % ter Osrednjeslovenska z 0,4 %. Zavodov in Zasavske in Goriške regije ni bilo vključenih, bili pa so vključeni v letu 2013/2014.

Mreže glede na področje dejavnosti

Med 28 mrežami je 13 mrež izvedlo dejavnosti na področju sodelovanja z okoljem, 9 jih je dvigovalo SKK z dejavnostmi znotraj šole oz. vrtca, 2 mreži na področju sodelovanja s starši, 4 mreže so izvedle dejavnosti na vseh treh področjih (slika 5).

Slika 5: Pregled mrež po izbranih področjih dejavnosti

Kontekst mrež

Mreže so v okviru projekta *Dvig SKK* tako v šolskem letu 2013/2014 kot tudi v letu 2014/2015 načrtno spodbujale dvig socialnega in kulturnega kapitala pri otrocih, učencih in dijakih ter v svojem okolju, pri starših in krajanih. Člani mrež so delovali v različnih okoljih, zato so dejavnosti in načine sodelovanja prilagodili posebnostim posameznih zavodov in okolja. Dejavnosti so mreže zasnovale upoštevajoč značilnosti okolja, kot so npr. geografske značilnosti področja (oddaljenost šol in vrtcev med seboj in od mestnih središč in urbanega okolja); socialno-ekonomske značilnosti okolja (brezposelnost, težave pri zaposlovanju mladih, revščina, propad industrije, nižja izobrazbena struktura prebivalstva, izseljevanje, narodnostno mešana področja); socialna vključenost/izključenost (priseljenci, Romi); posebnosti posameznih zavodov (raven, velikost, število otrok tujcev, Romov, priseljencev; odnos in aktivna vključenost staršev do šole/vrtca; pretekle izkušnje sodelovanja z nevladnimi organizacijami, društvi, prostovoljstvom, odnos vodstva in sodelavcev do projekta).

Raznolikost šol in vrtcev v posamezni mreži se je izkazala ponekod za prednost, drugod kot ovira; na manjših šolah je čutiti večjo povezanost z lokalno skupnostjo, več je druženja in stika z naravo. Manjše število učencev predstavlja tudi pomanjkljivosti in slabosti, predvsem pri naboru učencev za izvajanje aktivnosti (isti učenci za različne aktivnosti); šole v občini so med seboj izrazito tekmovalno in manj sodelovalno naravnane. Tako se je tudi v drugi fazi projekta (2014/2015) izkazalo, da je bila zasnova projekta, da so mreže šol same zasnovale programe, v skladu s potrebami, interesi in željami okolja ter svojimi možnostmi, prava.

Zaposlovanje v projektu

S tem projektom so se na področju vzgoje in izobraževanja preizkušali in uvajali načini zaposlovanja in organizacije dela, ki vsebujejo elemente prožnosti. Pojem prožne oblike zaposlitve označuje številne raznovrstne delovnopravne položaje, katerih skupna značilnost je, da delavec opravlja delo za drugega zunaj tipične oz. standardne oblike delovnega razmerja, ki jo lahko opredelimo kot zaposlitev delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom, ki delo opravlja po navodilih in na sedežu delodajalca. To lahko pomeni zaposlitev za polni delovni čas, zaposlitev za delovni čas, krajši od polnega, zaposlitev zaradi dopolnjevanja delovne obveze, zaposlitev zaradi sestavljanja delovnega mesta ipd.

Z namenom uvajanja prožnih oblik zaposlovanja so bile v okviru projekta načrtovane naslednje oblike zaposlovanja:

- a) sklenitev delovnega razmerja za določen čas za opravljanje dela, ki je projektno organizirano, z zaposlenimi, ki že imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas ali nedoločen čas;
- b) sklenitev delovnega razmerja za krajši delovni čas od polnega z namenom dopolnjevanja delovnih obveznosti strokovnih delavcev in
- c) sklenitev delovnega razmerja, pri katerem se s pomočjo tehničnih sredstev delovne obveznosti opravljajo tudi na daljavo.

Šola za ravnatelje je v šolskem letu 2014/2015 projekt nadaljevala z zaposlitvijo novih strokovnih delavcev po enakem postopku, kot je bilo to izvedeno v šolskem letu 2013/2014. Na podlagi prijav na objavljena prosta delovna mesta so bile z vsemi izbranimi strokovnimi delavci sklenjene pogodbe o zaposlitvi za obdobje od 1. septembra 2014 do 31. avgusta 2015. V okviru projekta se je 1. 9. 2014 v Šoli za ravnatelje zaposlilo 112 strokovnih delavcev, in sicer 28 koordinatorjev za polovični delovni čas, to je 20 ur tedensko in 84 partnerjev za 20 % polnega delovnega časa, torej 8 ur tedensko.

Naloge koordinatorjev in partnerjev

Naloge koordinatorja mreže so bile:

- oblikovanje mreže s še tremi partnerskimi šolami ali vrtci (člani mreže);
- priprava in izvajanje programa aktivnosti mreže za dvig socialnega in kulturnega kapitala (organizacija aktivnosti mreže, odgovornost za pripravo akcijskega načrta);
- koordinacija dela v okviru mreže;
- spremljava dejavnosti mreže;
- priprava poročil mreže, sodelovanje pri širjenju rezultatov projekta (zbornik, članki, konference);
- poročanje in obveščanje ŠR o izvajanju dejavnosti mreže na delovnih srečanjih strokovnih delavcev članic mreže.

Naloge partnerja v mreži in obenem tudi naloge koordinatorja so bile:

- sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta;
- izvajanje dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala v skladu z načrtom;
- sodelovanje pri spremljavi in evalvaciji;
- sodelovanje pri pripravi poročil mreže in širjenju rezultatov projekta.

Strokovni delavci so sami organizirali svoje delo in v dogovoru s šolo, vrtcem razporejali svoj delovni čas.

Struktura zaposlenih

Strukturo 112 zaposlenih koordinatorjev in partnerjev predstavljamo po spolu, starosti, delovnem mestu in delovni dobi.

Spol

Med zaposlenimi so prevladovale ženske. Med koordinatorji je bilo zaposlenih 25 žensk (89 %) in 3 moški (11 %), med partnerji 77 žensk (92 %) in 7 moških (8 %). Skupaj sta bili v okviru projekta zaposleni 102 ženski (91 %) in 10 moških (9 %).

Starost

Približno polovica zaposlenih je bilo starih od 25 do 34 let. Največji delež zaposlenih je predstavljala skupina strokovnih delavcev, starih od 30 do 34 let, in sicer 33 %. Z 18 % sledi skupina zaposlenih, starih od 25 do 29 let, skupina zaposlenih, starih od 35 do 39 let, je predstavljala 16 % vseh zaposlenih. Skupina zaposlenih, starih od 40 do 44 let, je zavzemala 14 %, 11 % skupina zaposlenih, starih od 45 do 49 let, 6 % skupina zaposlenih, starih od 50 do 54 let. Le 1 zaposleni je spadal v skupino starih od 55 do 59 let, kar je predstavljalo 1 % vseh zaposlenih (preglednica 2).

Preglednica 2: Strokovni delavci po starosti

	število	odstotek
25–29 let	20	17,9
30–34 let	37	33,0
35–39 let	18	16,1
40–44 let	16	14,3
45–49 let	13	11,6
50–54 let	7	6,25
55–59 let	1	0,9

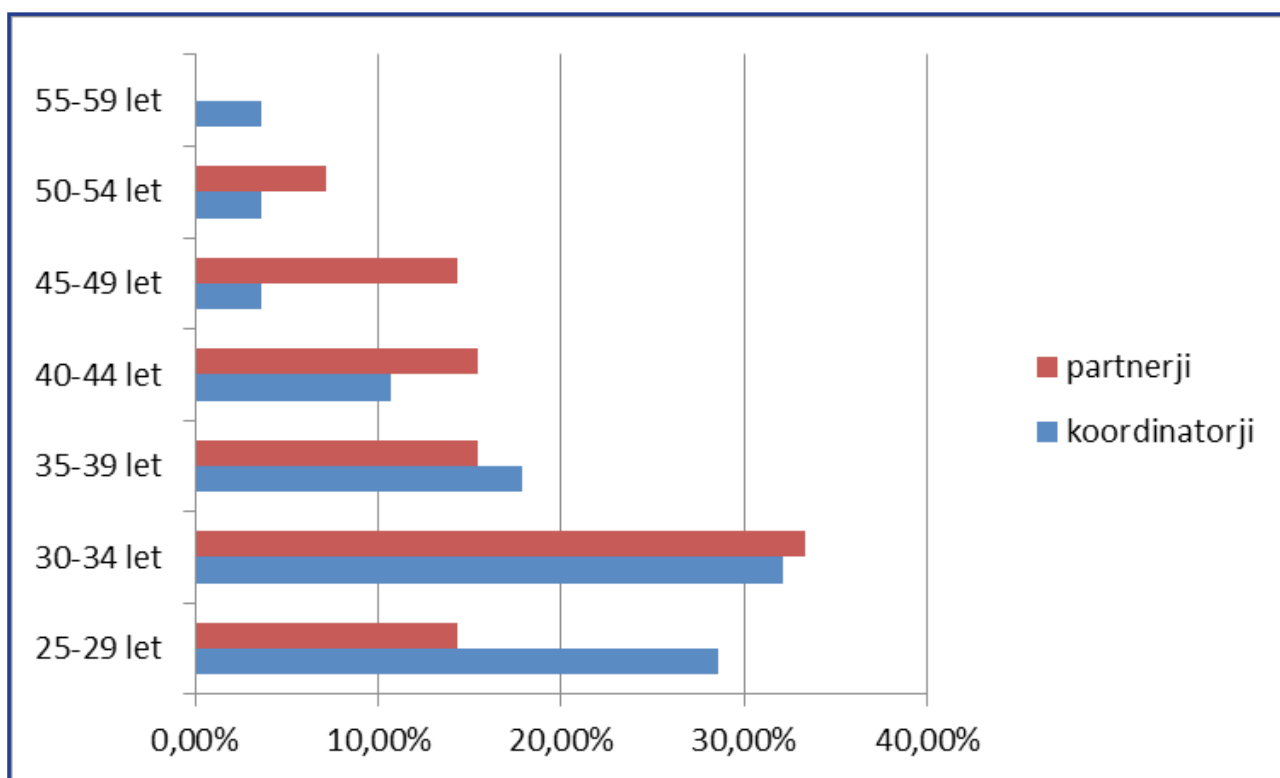
Med koordinatorji je bilo največ zaposlenih iz starostne skupine od 30 do 34 let (32 %). Z 29 % ji je sledila skupina zaposlenih, starih od 25 do 29 let, skupina zaposlenih, starih od 35 do 39 let, je predstavljala 18 %, skupina zaposlenih, starih od 40 do 44 let, pa 11 %. V vsaki od skupin zaposlenih, starih od 45 do 49 let, od 50 do 54 let in od 55 do 59 let, je le 1 strokovni delavec, kar predstavlja po 3,5 % zaposlenih. Pri partnerjih je največji delež predstavljala skupina zaposlenih, starih od 30 do 34 let (33 %), sledili sta ji skupini zaposlenih, starih od 35 do 39 let in od 40 do 44 let, vsaka s 16 %. Skupini zaposlenih, starih od 25 do 29 let in od 45 do 49 let, sta predstavljali vsaka po 14 % zaposlenih partnerjev, skupina zaposlenih, starih od 50 do 54 let je zavzemala 7 % (preglednica 3).

Preglednica 3: Deleži koordinatorjev in partnerjev po starostnih skupinah

STAROSTNA SKUPINA	KOORDINATORJI %	PARTNERJI %
25–29 let	29	14
30–34 let	32	33
35–39 let	18	16
40–44 let	11	16
45–49 let	3,5	14
50–54 let	3,5	7
55–59 let	3,5	0

Primerjava deležev koordinatorjev in partnerjev po starostnih skupinah pokaže, da je največja razlika v starosti med koordinatorji in partnerji pri skupini od 25 do 29 let, saj pri koordinatorjih delež te skupine dosega 28,5 %, medtem ko delež te skupine partnerjev predstavlja 14 %. Precejšnja razlika je tudi v skupini zaposlenih, starih od 45 do 49 let, saj delež te skupine pri koordinatorjih znaša le 3,5 %, pri partnerjih pa 14 % (slika 6).

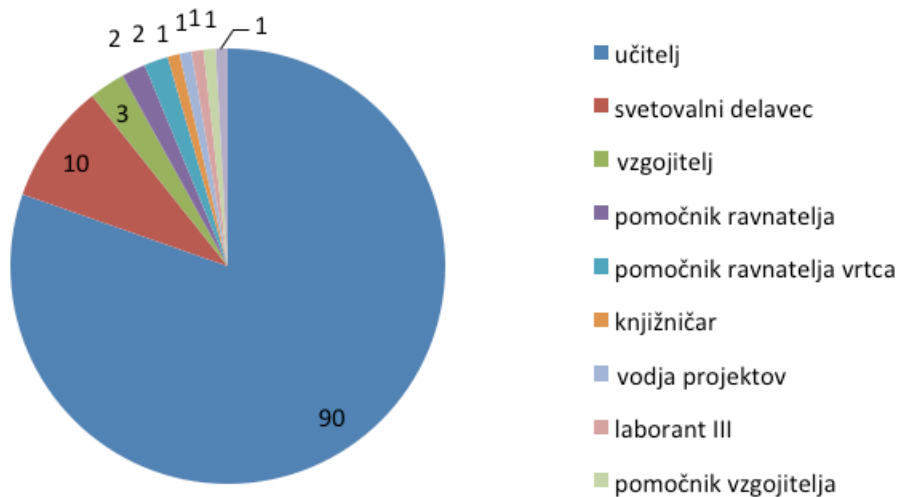
Slika 6: Primerjava deležev koordinatorjev in partnerjev po starostnih skupinah

Delovno mesto

Strokovni delavci so bili v svojih šolah in vrtcih ter v Šoli za ravnatelje zaposleni na 10 različnih delovnih mestih. 80 % jih je bilo zaposlenih na delovnem mestu učitelja, 9 % je bilo svetovalnih delavcev, 3 delavci so bili zaposleni na delovnem mestu vzgojitelja, po 2 delavca na delovnem mestu pomočnika ravnatelja in pomočnika ravnatelja vrtca in po 1 na delovnem mestu knjižničarja, vodje projektov, laboranta III, pomočnika vzgojitelja in organizatorja dela V (slika 7).

Slika 7: Število zaposlenih po delovnem mestu

Koordinatorji so bili zaposleni na 6 različnih delovnih mestih, partnerji pa na 7 različnih delovnih mestih (preglednica 4).

Preglednica 4: Deleži koordinatorjev in partnerjev po delovnem mestu

delovno mesto	koordinatorji %	partnerji %
učitelj	82,1	79,7
svetovalni delavec	3,5	10,7
pomočnik ravnatelja	3,5	1,2
knjižničar	3,5	0
vodja projektov	3,5	0
organizator dela V	3,5	0
vzgojitelj	0	3,5
pomočnik ravnatelja vrtca	0	2,4
laborant III	0	1,2
pomočnik vzgojitelja	0	1,2

Koordinatorji so bili zaposleni na delovnih mestih učitelj, svetovalni delavec, pomočnik ravnatelja, knjižničar, vodja projektov, organizator dela V, partnerji na delovnih mestih učitelj, svetovalni delavec, vzgojitelj, pomočnik ravnatelja, pomočnik ravnatelja vrtca, laborant III, pomočnik vzgojitelja.

Med koordinatorji je delež zaposlenih na delovnem mestu učitelja znašal 82 %, na istem delovnem mestu je bil podoben delež zaposlenih tudi pri partnerjih (80 %). Število učiteljev koordinatorjev in partnerjev glede na študijski program je bilo naslednje (preglednica 5).

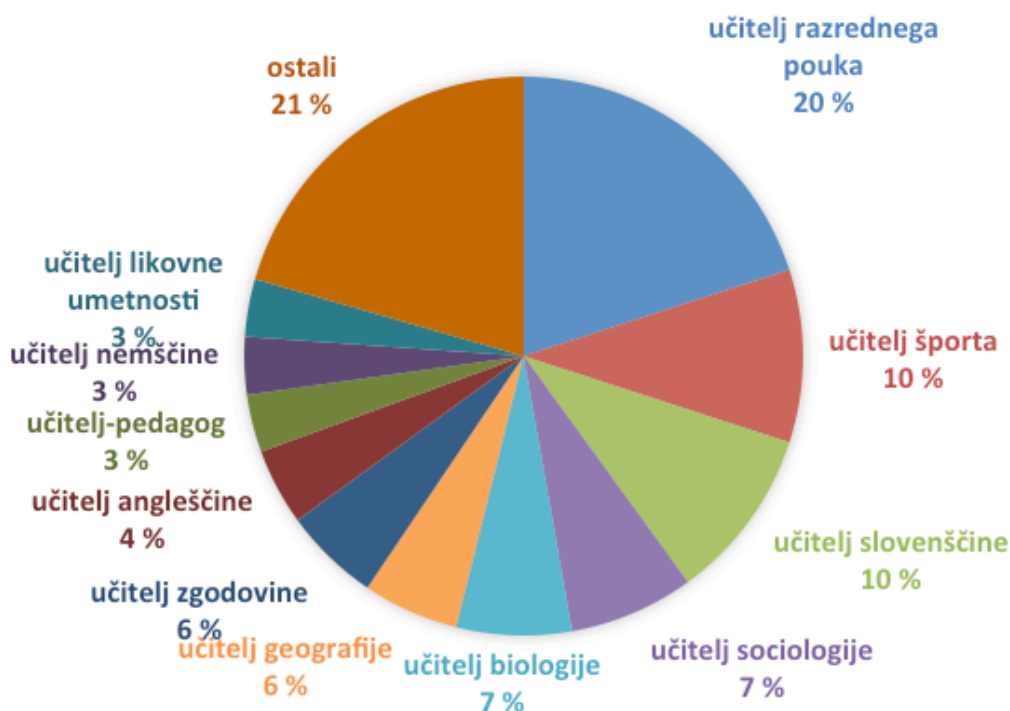
Preglednica 5: Število učiteljev po smeri izobrazbe¹⁰

UČITELJI	število
razrednega pouka	18
športa	9
slovenščine	9
sociologije	6,5
biologije	6
geografije	5
zgodovine	5
angleščine	4
pedagog	3
nemščine	3
likovne umetnosti	3
ostali	18,5
skupaj	90

Med učitelji predstavljajo učitelji razrednega pouka največji delež, in sicer 20 %, po 10 % pa predstavljajo učitelji športa in učitelji slovenščine. Učitelji slovenščine, razrednega pouka in športa predstavljajo skoraj 40 % vseh zaposlenih učiteljev. Skupini učiteljev sociologije in biologije predstavljata vsaka po 7 %, geografije in zgodovine vsaka po 6 %. Učitelji angleščine predstavljajo 4 % vseh zaposlenih učiteljev (slika 8).

¹⁰ Učitelji, ki imajo dva naziva (npr. profesor zgodovine in geografije), so bili v analizi upoštevani kot polovica učitelja zgodovine in polovica učitelja geografije.

Slika 8: Deleži učiteljev po smeri izobrazbe

Delovna doba

Struktura delovne dobe, ki so jo strokovni delavci imeli pred zaposlitvijo v projektu, ustreza tudi njihovi starostni strukturi.

Več kot 50 % zaposlenih je imelo od 0 do 9 let delovne dobe. Največji delež predstavljajo zaposleni, ki so imeli največ 4 leta delovne dobe, in sicer 35 %. Zaposlenih z delovno dobo od 5 do 9 let je bilo 24 %, zaposlenih z delovno dobo od 10 let do 14 let 14 %. Skupina zaposlenih z delovno dobo od 15 do 19 let predstavlja 11 %, skupina zaposlenih z delovno dobo od 20 do 24 let pa 10 %. Le 4 % predstavlja skupina zaposlenih z delovno dobo od 25 do 29 let, 2 % predstavlja skupina zaposlenih z delovno dobo od 30 do 34 let. Več kot 35 let delovne dobe je pred zaposlitvijo v projektu imel le 1 zaposleni, kar predstavlja 1 % zaposlenih.

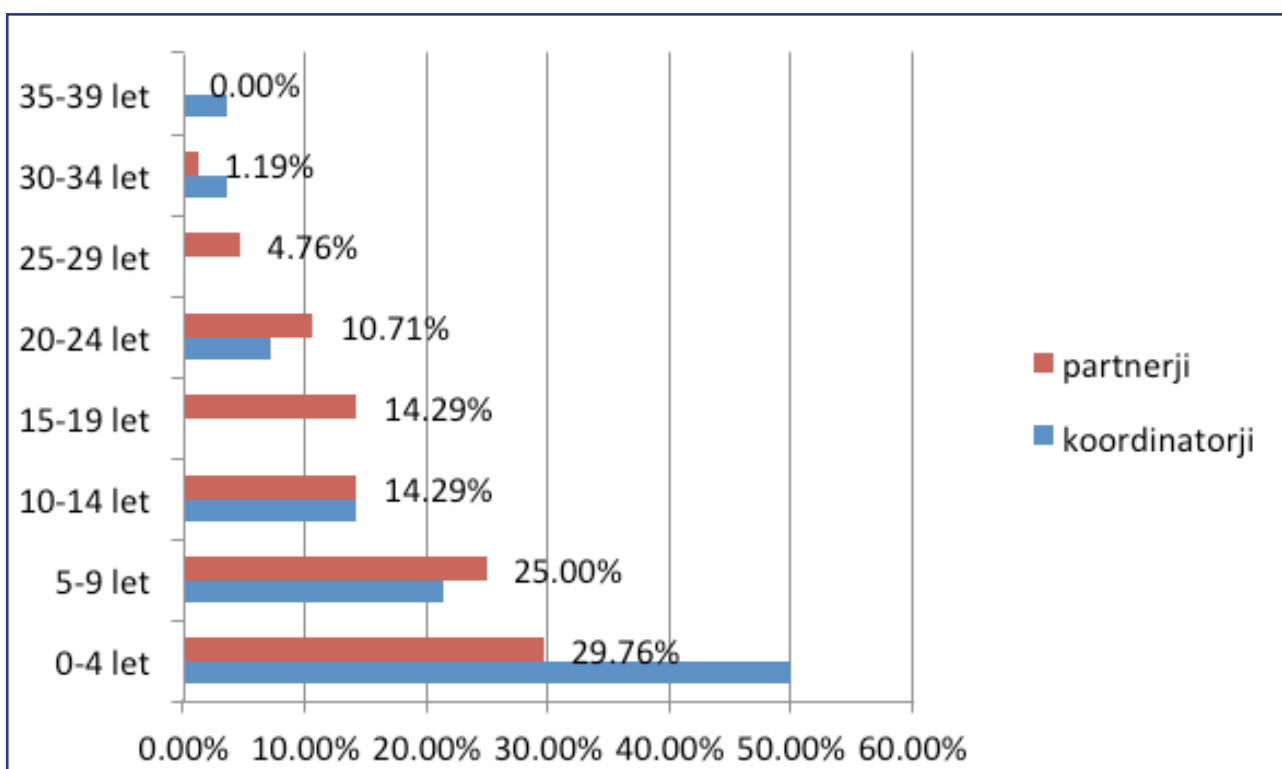
Tudi v skupini koordinatorjev največji delež, kar 50 %, zavzema skupina zaposlenih z delovno dobo do 4 let. Skupina zaposlenih z delovno dobo od 5 do 9 let predstavlja 21 %, skupina zaposlenih z delovno dobo od 10 do 14 let 14 % in skupina zaposlenih z delovno dobo od 20 do 24 let 7 %. Le po 1 strokovni delavec je bil z delovno dobo od 30 do 34 let in od 35 do 39 let. Preostali skupini (delovna doba od 15 do 19 let in od 25 do 29 let) v skupini koordinatorjev nista zastopani. Pri partnerjih največji delež, 30 %, predstavlja skupina zaposlenih z delovno dobo do 4 let. Skupina zaposlenih z delovno dobo od 5 do 9 let predstavlja 25 % partnerjev, skupini zaposlenih z delovno dobo od 10 do 14 let in od 15 do 19 let vsaka po 14 %, skupina zaposlenih z delovno dobo od 20 do 24 let 11 % in skupina zaposlenih z delovno dobo od 25 do 29 let 5 %. Z delovno dobo od 30 do 34 let je bil med partnerji zaposlen le 1 strokovni delavec, kar predstavlja 1 % zaposlenih partnerjev (preglednica 6).

Preglednica 6: Deleži koordinatorjev in partnerjev po delovni dobi

Delovna doba	Koordinatorji %	Partnerji %
0–4 let	50,0	29,8
5–9 let	21,4	25,0
10–14 let	14,3	14,3
15–19 let	0	14,3
20–24 let	7,1	10,7
25–29 let	0	4,8
30–34 let	3,6	1,2
35–39 let	3,6	29,8

Pri primerjavi delovne dobe zaposlenih koordinatorjev in partnerjev se največja razlika pokaže pri skupini zaposlenih, ki imajo do 4 leta delovne dobe. Ta kategorija tako pri koordinatorjih kot pri partnerjih obsega največji delež, vendar je delež pri koordinatorjih precej večji in znaša 50 %, medtem ko je delež pri partnerjih 30 %. Prav tako je opazna razlika pri skupini zaposlenih z delovno dobo od 15 do 19 let, saj ta skupina pri koordinatorjih ni zastopana, pri partnerjih pa predstavlja 15 % (slika 9).

Slika 9: Primerjava deleža koordinatorjev in partnerjev po dolžini delovne dobe

Cilji mrež

Pregled programov mrež je pokazal, da so bili cilji 28 mrež dokaj raznoliki. Mreže so tako kot v šolskem letu 2013/2014 tudi v letu 2014/2015 načrtovale cilje na treh področjih: v sodelovanju znotraj šole oz. vrtca, v sodelovanju s starši in v sodelovanju z okoljem.

Predstavljamo izbor najpogosteje zapisanih ciljev mrež v letu 2014/2015 po posameznih področjih.

Znotraj zavoda: spodbujanje komunikacije, zaupanja in dobrih odnosov; spoznavanje in uporaba različnih veščin in znanj; razvijanje veščin skupinskega dela in s tem razvijanje občutka pripadnosti; izhajanje iz potreb in značilnosti okolja in iskanje skupnih priložnosti za sodelovanje; ustvarjanje trajnejših rezultatov, ki lahko ostanejo uporabni tudi po zaključku projekta; učenci razvijajo zdrave medosebne odnose v podporo učinkovitemu učenju; učenci krepijo občutek pripadnosti skupnosti in ponosa; promoviranje vrednot prostovoljstva, odgovornosti; ozaveščanje učencev o praznikih in njihovem pomenu; oblikovanje, recikliranje in izdelava naravi prijaznih izdelkov in sodelovanje z ekoskopinami šole; ozaveščanje o lokalno pridelani in zdravi hrani, samooskrbi; spodbujanje raznovrstnih obšolskih aktivnosti za odkrivanje in razvoj talentov in drugih močnih področij posameznika v skladu z njegovimi interesi; osveščanje pomena skupnosti, medgeneracijske povezanosti in soodvisnosti; spodbujanje medsebojnega sodelovanja in pomoči ranljivim skupinam vrstnikov z integracijo v socialno in kulturno okolje; dvig samozavesti, motivacije in pozitivne samopodobe; razvijanje občutka pripadnosti, zaupanja, sodelovalnosti, tolerantnosti, solidarnosti, pomoči; osveščanje otrok, učencev in dijakov o pomenu rekreacije, zdrave prehrane in kakovostnega preživljanja prostega časa, krepitev skupnih norm in vrednot; razvijanje podjetniškega razmišljanja.

V sodelovanju s starši: aktivnejše vključevanje staršev v vzgojno-izobraževalni proces; tematski razgovori o vzgoji otrok; spodbujanje sodelovanja med starši in vrtcem, šolo ter skupno družbeno koristno preživljanje prostega časa; promoviranje mednarodne geološke prireditve med učenci, otroki in starši; promocija zdravega življenjskega sloga in skupno udejstvovanje otrok in staršev na športni prireditvi; boljše sodelovanje staršev z najstniki, bolje reagirajo, ko se pojavijo problemi; informiranje staršev in širše javnosti o projektu; medgeneracijska izmenjava (dijaki cenijo izkušnje svojih staršev in starih staršev); predstavitev poklicev učencem in njihovim staršem.

V povezovanju z okoljem: aktivno vključevanje v dejavnosti društev, zavodov in lokalne skupnosti; spodbujanje občutka skupnega duha in potrebe po podpori drugemu; razvijanje spoštovanja in občutka enakosti med generacijama; skupna praznovanja rojstnega dne in drugih praznikov; ozaveščanje o socialno šibkih družinah v občini in tesnejše sodelovanje z RK; spodbujanje medsebojne pomoči in dobroteljnosti; dvigovanje zavesti o vključevanju starejših občanov v naš vsakdan; dvigovanje zavesti o vključevanju priseljencev; sodelovanje učencev pri računalniškem izobraževanju starejših občanov; spodbujanje medgeneracijskega preživljanja prostega časa v naravi in promoviranje planinske vzgoje; spoznavanje in sodelovanje z lokalnimi obrtniki in podjetniki; izboljševanje odnosov med učitelji, učenci, starši in drugimi ljudmi, ki jih srečujemo vsak dan; spodbujanje veselja do branja in raziskovanja v povezavi z demografskimi značilnostmi in tradicijo; udeleženci bodo razvili čut za ohranjanje ljudskega izročila; učenci bodo razbijali različne stereotipe o drugačnosti – učenci bodo postali strpnejši; učenci bodo okrepili odnos do zdravega načina življenja (udeležba na različnih športnih aktivnostih in kuharskih delavnicah); spoznavanje pomena prostovoljstva

v vseh segmentih družbe, še posebej na socialnem in okoljskem področju; organizirati in izpeljati zaključno prireditev z namenom pridobivanja sponzorskih in donatorskih sredstev ter prostovoljnih prispevkov; boljše sodelovanje med šolami in vrtci izven občine; povečati solidarnost in socialni čut; oblikovanje izdelkov z različnimi tradicionalnimi elementi in iz različnih materialov; ozavestiti širšo javnost o pomenu zajtrkovanja; lokalna skupnost poišče nadarjene dijake in nove poslovne ideje; pomen medgeneracijskega sodelovanja (druženje učencev, učiteljev in babic ter dedkov, izmenjava in prenašanje življenjskih izkušenj med generacijami); lokalna skupnost se brezplačno izobražuje; okrepiti raziskovalno dejavnost šole v sodelovanju z lokalno skupnostjo, spoznavanje zgodovinskih osebnosti v kraju; predstavitev poklicev v skladu s potrebami lokalne skupnosti.

Iz opisanih primerov ciljev mrež vidimo, da se jih je največ nanašalo na dejavnosti, ki so se dotikale sodelovanja z okoljem, nekoliko manj na dejavnosti znotraj zavoda in najmanj na dejavnosti v sodelovanju s starši. Šole in vrtci delujejo v različnih družbeno-gospodarskih okoljih, zato so dejavnosti in načine delovanja prilagodili svojim posebnostim in značilnostim okolja ter pri tem izhajali iz načel spoštovanja raznolikosti in vključenosti vseh članov.

Potek projekta

V okviru izvajanja programov za dvig socialnega in kulturnega kapitala (v nadaljevanju SKK) so se aktivnosti odvijale na dveh ravneh. Šola za ravnatelje je na podlagi izsledkov in evalvacije iz prve faze projekta (2013/2014) pripravila izhodišča za delo mrež ter zaposlenim strokovnim delavcem nudila strokovno podporo. Slednji so v šolah in vrtcih zasnovali, izvajali in spremljali dejavnosti za dvig SKK. V podporo je Šola za ravnatelje organizirala redna delovna srečanja za strokovne delavce, urejala spletno stran in e-bazo ŠRIS, namenjeno tekočemu obveščanju.

Delovna srečanja v Šoli za ravnatelje

Za koordinatorje in partnerje so bila v Šoli za ravnatelje organizirana redna delovna srečanja. V letu dni je bilo izpeljanih 10 delovnih srečanj. Vseh 10 je bilo organiziranih za koordinatorje mrež, 2 manj za strokovne delavce iz partnerskih zavodov. Delovna srečanja so potekala ločeno za obe skupini mrež, koordinatorji so se dvakrat sestali vsi skupaj. Delovna srečanja so bila namenjena usmerjanju načrtovanja, izvedbe in spremljave ter evalvacije dejavnosti v šolah in vrtcih. V preglednici 7 navajamo vsebine posameznih delovnih srečanj v šolskem letu 2014/2015.

Preglednica 7: Vsebine delovnih srečanj 2014/2015

Delovno srečanje	Vsebina delovnega srečanja
1. 23. 5. 2014 in 3. 7. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Informiranje o zaposlitvah • Pregled programov mrež z vidika SKK, izmenjava izkušenj, predstavitev programov med dvema mrežama • Dogovori in rokovnik
2. 21. 8. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Ogled predstavitev dejavnosti mrež 2013/2014 (zaključna konferenca 1. faze) • Merila za presojo dviga SKK • Priprava na izvedbo dejavnosti • Zaposlovanje v okviru projekta
3. 1. 10. 2014 in 2. 10. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev primerov dobre prakse – poročanje dveh mrež • Delo v skupinah: ovrednotenje načrtov dejavnosti mrež • Povratna informacija o akcijskih načrtih • Izzivi in skrbi • Razprava o podatkih in motivaciji
4. 19. 11. 2014 in 27. 11. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev primerov dobre prakse – poročanje dveh mrež • Poglobitev znanja o SKK na podlagi prebrane literature • Izvedba in spremljava dejavnosti – razprava o vodenju: motivacija, izzivi • Ozaveščanje o zaposlitvenih zmožnostih
5.– samo koordinatorji 10. 12. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Opredelitev vloge in nalog koordinatorjev • Presoja lastnega profesionalnega razvoja (zaposljivosti) • Opis okolja mreže in razprava o povezavi z dejavnostmi za dvig SKK • Priprava na opis primera ključne dejavnosti • Oblikovanje skupne spletne strani mreže
6. 14. 1. 2015 in 15. 1. 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev primerov dobre prakse – poročanje dveh mrež • Socialni in kulturni kapital – predavanje z delavnico: dr. Mitja Sardoč • Zaposlitvene zmožnosti in prožnost zaposlitev – predavanje: dr. Andrej Kohont in dr. Miroljub Ignjatović
7. 18. 3. 2015 in 19. 3. 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev primerov dobre prakse – poročanje štirih mrež • Oblikovanje lastne definicije SKK • Povratna informacija o prebranih virih in literaturi • Dogovori o zapisu primera dobre prakse

<p>8. - samo koordinatorji</p> <p>15. 4. 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Okolje mrež in dejavnosti za dvig SKK – predavanje z delavnico: dr. Mojca Štraus • Izboljševanje zapisa primera dobre prakse • Skupna opredelitev SKK in kazalnikov
<p>9.</p> <p>20. 5. 2015 in 21. 5. 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev primerov dobre prakse – poročanje štirih mrež • Razprava o zborniku Z roko v roki (dejavnosti v 1. fazi projekta) • Motivacija za nadaljnje delo in trajnost dejavnosti SKK v prihodnje • SPIN-analiza zaposlitev z elementi prožnosti
<p>10.</p> <p>25. 8. 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavitev rezultatov projekta Dvig SKK v kongresnem centru Brdo • Poglobitev razumevanja pomena SKK v globalnem svetu – dr. Slavko Gaber • Prikaz utrinkov iz projekta in zaključek konference

Z branjem virov in s predavanji ter z izmenjavo izkušenj so strokovni delavci poglobili znanje o socialnem in kulturnem kapitalu, s predstavitvami primerov dobre prakse med seboj so širili nabor dejavnosti, v pogovorih so izmenjali izkušnje o načrtovanju, merjenju in izboru metod za evalvacijo SKK, spoznali smernice za zapis članka ipd. Vsako delovno srečanje je vključevalo mreženje, sodelovalno učenje, timsko delo in izmenjavo izkušenj. Za vsako delovno srečanje so bila pripravljena gradiva za udeležence, drsnice in delovni listi. Uporabljene metode dela so bile: individualna refleksija, metoda razprave, diskusija, oblikovanje in mešanje parov itd.

S strokovnimi delavci – koordinatorji in partnerji – smo se na vsakem delovnem srečanju dogovorili za izvedbo različnih aktivnosti, ki so bile v ospredju do naslednjega srečanja. V prvi vrsti smo zaposlene spodbujali, naj načrtovane dejavnosti redno izvajajo in jih spremljajo, poleg tega smo jih spodbujali, da so se poglobili v teorijo socialnega in kulturnega kapitala, sprti reflektirali lastno delo in tekom leta oblikovali zapis primera dobre prakse. Podroben pregled aktivnosti, ki so potekale v času med delovnimi srečanji, prikazujemo v preglednici 8.

Preglednica 8: Aktivnosti koordinatorjev in partnerjev med delovnimi srečanji

Po delovnem srečanju št.	Aktivnosti med delovnimi srečanji
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Mreža naredi skupni akcijski načrt dejavnosti za dvig SKK in ga prinese na drugo delovno srečanje. • Strokovni delavci posredujejo ŠR popolno dokumentacijo za zaposlitev.
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Šole, vrtci začnejo oz. nadaljujejo z izvajanjem dejavnosti. • Dve mreži šol in vrtcev bosta na naslednjem srečanju predstavili potek dela. • V e-obliki mreže oddajo načrte dela in delovne liste 1 (merila).
3.	<ul style="list-style-type: none"> • V mrežah se dogovorijo, katere podatke bodo zbirali in katere metode bodo za to uporabili. • Strokovni delavci načrtujejo izvedbo dejavnosti za dvig SKK v naslednjih dveh mesecih in spremljavo. • Vsak strokovni delavec prebere dva vira o SKK in zapiše refleksijo. • Mreža dopolni načrt in ga naloži v ŠRIS.

4.	<ul style="list-style-type: none"> • Do naslednjega delovnega srečanja koordinatorji premislijo o tem, kakšne so njihove naloge in kaj so do sedaj v tem projektu pridobili zase. • Dogovori o datumi delovnih srečanj.
5.	<ul style="list-style-type: none"> • V mrežah se dogovorijo, katere strategije bodo uporabili za reševanje ovir, ki se pojavljajo pri delu. • Koordinator naredi končno obliko opisa (300–400 besed) okolja mreže, ki jo vnese v končno e-poročilo. • S sodelavci iz mreže pogleda e-obrazec za evalvacijo dviga SKK (ŠRIS). Naslednjič na srečanju koordinatorjev se bomo o tem pogovorili.
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Do januarja v mreži dogovor o vsebinskem okviru zapisa primera dobre prakse – kaj bo kdo pripravil. • Do februarja koordinator pošlje osnutek vsebine in ‚postavitev‘ zapisa – kako bo prispevek predvidoma izgledal, kaj bo vseboval.
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinatorji razmislijo pri zapisih primera dobre prakse o vprašanjih: Kateri vidik SKK in pri kom ste krepili? V čem je dodana vrednost?
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Z ravnatelji se strokovni delavci mrež pogovorijo, katere dejavnosti za dvigovanje SKK bodo izvajali še naprej (v šolskem letu 2015/2016). • Na deveto srečanje prinesejo s seboj v e-obliki filmček ali fotografije, ki so nastale tekom projekta ter sliko logotipa mreže SKK (če ga imajo).
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Strokovne delavce smo v ŠR usmerili: <ul style="list-style-type: none"> - naj pripravijo poročilo o delu mreže za svoje notranje in zunanje deležnike ter načrtujejo obveščanje; - načrtujejo nadaljevanje dejavnosti – umestitev dejavnosti v letne načrte dela.

Udeležba strokovnih delavcev na delovnih srečanjih je bila večinoma preko 90-odstotna. V preglednici 9 prikazujemo udeležbo strokovnih delavcev na vseh desetih delovnih srečanjih.

Preglednica 9: Udeležba strokovnih delavcev na delovnih srečanjih

Delovno srečanje	Odstotek udeležbe
1.	72 % ¹¹
2.	96 %
3.	98 %
4.	94 %
5.	96 %
6.	94 %
7.	91 %
8.	89 %
9.	92 %
10.	88 %

¹¹ Na prvo delovno srečanje so bili poleg strokovnih delavcev vabljeni tudi ravnatelji, ki so jim bila predstavljena izhodišča dela v mrežah ter potek zaposlovanja v projektu, a ker se ga niso udeležili vsi vabljeni ravnatelji, je bila udeležba na tem delovnem srečanju malce nižja, 72 %. Na ostala delovna srečanja ravnatelji niso bili vabljeni.

REZULTATI – DVIG SKK

Rezultate smo pridobili z vprašalnikoma, na katera so odgovarjali strokovni delavci in ravnatelj (priloga 3 in priloga 4). V okviru raziskave Socialni in kulturni kapital v šolah, vrtcih in njihovih okoljih (Ažman in Gradišnik 2015) smo ugotavljali, s katerimi kazalniki je moč meriti dvig socialnega in kulturnega kapitala, katere dejavnosti v šolah in vrtcih, v sodelovanju s starši in v sodelovanju z lokalnim okoljem najbolj spodbujajo dvig socialnega in kulturnega kapitala ter kateri dejavniki vplivajo na dvig socialnega in kulturnega kapitala otrok, učencev, dijakov in tudi drugih deležnikov. Poleg tega so tri mreže (I. OŠ Žalec, ŠC Kranj – Srednja ekonomska storitvena in gradbena šola, BC Naklo – Srednja šola) dejavnosti bolj podrobno spremljale in evalvirale s pomočjo dodatnih vprašalnikov, danih v izpolnjevanje učencem, staršem in drugim deležnikom, vključenim v dejavnosti za dvig SKK. Tutorstvo so strokovni delavci spremljali s pomočjo protokola dnevniških zapisov. Primeri dobre prakse, ki so nastali, so predstavljeni v znanstveni monografiji Ažman in Gradišnik 2015.

Zaradi velikega števila podatkov in rezultatov, ki smo jih pridobili, smo predstavitev rezultatov v tem poročilu na kratko povzeli. Zapis smo strukturirali v tri vidike: opredelitev SKK in kazalnikov, dejavnosti in dejavnikov. Za spoznavanje vsakega od treh vidikov smo si zastavili po eno glavno raziskovalno vprašanje in pri kazalnikih in dejavnostih tudi dodatna raziskovalna podvprašanja, na katera odgovarjamo preko ugotovitev iz raziskave. V nadaljevanju navajamo glavne ugotovitve, strukturirane za vsak vidik posebej po raziskovalnih podvprašanjih.

Opredelitev socialnega in kulturnega kapitala

Raziskovalno vprašanje Ka1: *Kakšna je najbolj ustrezna opredelitev socialnega in kulturnega kapitala za področje vzgoje in izobraževanja?*

V okviru projekta *Dvig socialnega in kulturnega kapitala* so strokovni delavci na delovnih srečanjih oblikovali naslednjo opredelitev: *»Socialni in kulturni kapital je bogastvo posameznika, ki se ustvarja v kulturno raznolikih socialnih mrežah, v njih prepozna priložnosti in jih zna izkoristiti v s skupno dobro, kar mu omogoča zavzeti zeleno mesto v družbi.«*

Ključne besede, ki so se pojavljale pri oblikovanju definicije, so bile: druženje, mreženje, medgeneracijsko povezovanje, bogastvo odnosov, nova poznanstva; nove vezi, povezanost, ustvarjanje priložnosti, osebna rast, prostovoljstvo, pripadnost, sprejemanje drugačnosti, odgovornost.

Takšna opredelitev usmerja snovalce programov na posameznika, v prvi vrsti na učenca in je osredotočena na njegove koristi. Poleg tega opozarja, da se SKK razvija v socialnih mrežah, kar v praksi šol in vrtcev pomeni, da je treba skrbeti tudi za razvoj skupnosti in imeti pri tem v mislih skupno dobro. Poudarjena kulturna raznolikost šole, vrtce usmerja k načrtovanju dejavnosti, ki upoštevajo raznolikost deležnikov in njihovo vključenost. Poudarjamo, da je ta opredelitev prva, ki se veže na področje vzgoje in izobraževanja v slovenskem prostoru.

Opredelitev kazalnikov

Raziskovalno vprašanje Ka2: Ali se je izbor teoretskih kazalnikov izkazal kot ustrezen oziroma kako bi ga bilo mogoče na podlagi izsledkov prilagoditi?

Pri načrtovanju dejavnosti smo tako kot v prvi fazi (2013/2014) tudi v drugi fazi (2014/2015) in pri njihovi spremljavi izhajali iz spoznanj, da socialni kapital označuje sedem vidikov:

1. skupna pravila in vrednote,
2. dobro razvite socialne mreže,
3. visoka raven zaupanja,
4. visoka državljanska zavzetost,
5. simboli in obredi,
6. soodvisnost in vzajemnost,
7. prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti
(Putnam 2000 v West-Burnham idr. 2007, 32).

Teoretsko zasnovani kazalniki, ki smo jih uporabili za evalvacijo programov mrež, dobro merijo dvig socialnega in kulturnega kapitala, vendar so jih strokovni delavci v praksi med seboj zamenjevali. Kazalnik prostovoljstvo je npr. nastopal v več dejavnostih, ker so bili vanje vključeni prostovoljci, hkrati pa so te dejavnosti vplivale tudi na doseganje drugih kazalnikov.

Ob koncu projekta so strokovni delavci in sodelavci iz ŠR oblikovali pet kazalnikov SKK, ki so jih šole in vrtci prepoznali kot tiste, ki najbolj opredeljujejo SKK na področju vzgoje in izobraževanja. To so:

- K1: *Mreženje, povezovanje, sodelovanje* (navezovanje stikov, odprtost navzven, naravnost na spoznavanje drugih, gradnja stikov, medgeneracijsko povezovanje, druženje)
- K2: *Zaupanje, dobri odnosi, pripadnost* (soodvisnost, medsebojna pomoč in skrb, skupni dogodki in obredi, medsebojno spoštovanje, pozitivni medosebni odnosi)
- K3: *Socialna vključenost* (sprejemanje drugačnosti, toleranca, solidarnost, multikulturalnost, tutorstvo)
- K4: *Aktivno državljanstvo, prostovoljstvo* (proaktivnost, samoiniciativnost, odgovornost za sebe in za skupnost, pomoč)
- K5: *Razvijanje kompetenc* (znanje, spretnosti, osebne lastnosti, vrednote, ustvarjalnost, osebna rast, samopodoba, razvijanje talentov, kulturna ozaveščenost in udejstvovanje itd.)

Prvi štirje kazalniki se v večji meri nanašajo na socialni kapital, zadnji na kulturnega. Predlagamo, da se šole in vrtci pri dvigu in merjenju SKK v bodoče oprejo na teh pet kazalnikov.

Dejavnosti in dvig SKK

Sedmim kazalnikom so mreže sledile pri načrtovanju dejavnosti in njihove spremljave, prav tako smo na njihovi osnovi pripravili evalvacijo dela mrež in raziskavo dviga SKK. Glavni namen raziskave je bil ugotoviti, katere dejavnosti najbolj spodbujajo dvig SKK in koliko se je dvignil SKK v šolah, vrtcih in njihovih okoljih. Podatke smo pridobili z odgovori strokovnih delavcev in ravnateljev, vključenih v projekt SKK. Zastavili smo si pet raziskovalnih podvprašanj, ki so se nanašala na načrtovanje dejavnosti (nove, preoblikovane, že utečene; enkratne in večkratne), vsebino dejavnosti, nadaljnje izvajanje dejavnosti v letu 2015/2016, učinek dejavnosti na dvig SKK, odnos lokalne skupnosti do šol in vrtcev ter zagotavljanje enakih možnosti in socialne vključenosti.

Raziskovalno podvprašanje Dj1: *Katere dejavnosti so po ocenah strokovnih delavcev najbolj primerne za dvig SKK znotraj šole/vrtca, v sodelovanju s starši in v sodelovanju z okoljem?*

Šole in vrtci so dejavnosti v korist dvigu SKK v več kot polovici primerov (52 %) zasnovali na novo in tretjino (32 %) že znanih preoblikovali. Le manjši delež (15 %) dejavnosti je bilo že prej utečenih in jih niso spreminjali. Sklepamo, da morajo šole in vrtci za dvig SKK zasnovati nove dejavnosti zaradi novega cilja – dviga SKK, že znane in utečene dejavnosti pa v luči tega cilja preoblikovati. Le majhen delež rednih, utečenih dejavnosti je zadoščal kazalnikom dviga SKK. Ugotovili smo tudi, da je za nekatere šole in vrtce ista dejavnost za dvig SKK nova, za druge utečena in za tretje utečena in potrebna preoblikovanja.

Šole in vrtci so zasnovali dejavnosti kot enkratne in večkratne dogodke. Analiza dejavnosti iz druge faze raziskave 2014/2015 je pokazala, da je bilo na vseh treh področjih izvedenih več enkratnih ali dvakratnih dogodkov – 59,2 % kot 3- in večkratnih – 40,3 %. Več ponavljajočih se dejavnosti je bilo izvedenih znotraj šol, vrtcev (polovica) in manj v sodelovanju z okoljem in starši (približno tretjina).

Po vsebini vseh izvedenih dejavnosti močno vodi socialna kompetenca (36,3 %), sledi ji kategorija kultura (18,7 %), ostale imajo manj kot 10 % vsebinski delež – to so tutorstvo, dobrodelnost, bralna pismenost, šport, skrb za okolje, spoznavanje okolja, VKO in IKT. Socialna kompetenca je še posebej močno izražena pri sodelovanju šole, vrtca z okoljem (53,3 %), a tudi pri sodelovanju s starši (38,7 %), znotraj šole oz. vrtca manj. Tam je poleg kategorije kultura (19,6 %) pričakovano močno tudi tutorstvo (15,2 %) (preglednica 8).

Nabor malih in velikih dejavnosti za graditev SKK je na voljo v prispevku s tem naslovom (Brejc 2015 v monografiji Povezan.sem@boljsi.si, str. 11–15).

Raziskovalno podvprašanje Dj2: *Katere dejavnosti so šole in vrtci prepoznali kot primerne za vključitev v redno delo?*

Odgovori strokovnih delavcev o nadaljevanju dejavnosti v letu 2015/2016 so pokazali, da nameravajo šole in vrtci kljub temu, da v prihodnje ne bodo imeli zaposlenega sodelavca za dejavnosti dviga SKK, nadaljevati s 74 % dejavnosti, od tega na področju znotraj šole v

deležu 79 %, v sodelovanju s starši v deležu 83 % in v sodelovanju z okoljem v deležu 74 %. Tudi odgovori 63 ravnateljev na to vprašanje so bili spodbudni.

Po vsebini so na prvem mestu za vsa področja skupaj dejavnosti, ki jih bodo šole in vrtci še naprej izvajale, bralna pismenost (86 %), sledijo šport (83 %), spoznavanje okolja in dobrodelnost (po 82 %), tutorstvo (79 %), socialna kompetenca (78 %), kultura (76 %), skrb za okolje (75 %), IKT (68 %) in VKO (65 %). Znotraj šol, vrtcev so na prvih mestih kategorije bralna pismenost, šport in kultura, v sodelovanju s starši so na prvih mestih dobrodelnost, spoznavanje okolja in bralna pismenost in v sodelovanju z okoljem spoznavanje okolja in šport. Zanimivo je, da so ravnatelji na prvo mesto dejavnosti, s katerimi bodo delo nadaljevali, postavili sodelovanje oz. vsebine iz kategorije socialna kompetenca, sledi tutorstvo. Tudi pri drugih kategorijah so se stališča strokovnih delavcev in ravnateljev razhajala.

Razlogi za nadaljevanje izvajanja dejavnosti za dvig SKK v letu 2015/2016 so po oceni strokovnih delavcev v več kot polovici primerov povezani z uspešnostjo in dobro sprejetostjo dejavnosti (57 %), slaba tretjina strokovnih delavcev prepoznava koristi za deležnike in četrtnina vidi koristi v širjenju socialnih mrež. Dva razloga sta povezana s strokovnimi delavci – menijo, da se tako gradijo vrednote in da je lažje nadaljevati z dejavnostmi, ki so že utečene. Razlogi za prenehanje izvajanja dejavnosti po koncu projekta (delež je 21 %) so vezani predvsem na pomanjkanje materialnih in človeških virov (čas, organizacija, ni zaposlitve, konec projekta, finance). Le dva razloga sta povezana z značilnostmi konteksta, ki vpliva na vsebino dogodkov in interes udeležencev. Tudi ravnatelji so med ovirami omenili pomanjkanje časa, organizacijske in finančne ovire in tudi nepripravljenost nekaterih deležnikov za sodelovanje.

Raziskovalno podvprašanje Dj3: **Katere dejavnosti najbolj spodbujajo dvig SKK?**

Rezultati o učinku dejavnosti na dvig SKK so v nadaljevanju predstavljeni po kazalnikih za vsako od področij in skupaj, vsebini dejavnosti, številu ponovitev dejavnosti (enkratne, večkratne) in številu vključenih zavodov (dejavnosti, izvedene v posamezni šoli, vrtcu ali v sodelovanju dveh, treh ali štirih zavodov). Analizirali smo tudi razloge za dejavnosti, ki so bile načrtovane, a niso bile izvedene.

Povprečna ocena učinka dejavnosti za vse kazalnike skupaj je med ocenami od 1 do 5 – 4,0 in je dokaj visoka. Na prvem mestu oz. najbolje dosežena sta za vsa področja skupaj kazalnika K1 – skupna pravila in vrednote ter K2 – dobro razvite socialne mreže (4,4), sledijo kazalniki K6 – soodvisnost in vzajemnost (4,3), K3 – visoka raven zaupanja (4,3), K7 – prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti (4,0), K5 – simboli in obredi (3,6) in na zadnjem mestu kazalnik K4 – visoka državljska zavzetost (3,2). Pri prvih dveh kazalnikih so rezultati po posameznih področjih podobni, le pri sodelovanju s starši je na drugem mestu kazalnik K6 – soodvisnost in vzajemnost.

Najbolje doseženi kazalniki so po vsebinskih kategorijah razporejeni takole: socialna kompetenca in spoznavanje okolja (oceni 4,4), takoj zatem sta tutorstvo in VKO (oceni 4,3), sledijo kategorije kultura (4,1), dobrodelnost (4,0), bralna pismenost (3,6), šport (3,3) in skrb za okolje (3,0). Razpon ocen pri kategoriji socialna kompetenca je od 3,7 do 4,8 (razlika je 1,1), kar pomeni, da vse vsebine dokaj enakomerno prispevajo k dvigu SKK pri vseh kazalnikih.

Strokovni delavci so glede števila ponovitev dejavnosti v prvi fazi raziskave poročali, da imajo večji vpliv na dvig SKK dejavnosti, ki so izvedene za iste udeležence večkrat. V drugi fazi raziskave te trditve nismo potrdili. Povprečna ocena kazalnikov za ena- do dvakrat izvedene dejavnosti je bila enaka povprečni oceni dejavnosti, ki so bile izvedene tri- in večkrat (4,0). Strokovni delavci so tudi s primeri dobre prakse ponazorili, kakšen je učinek enkratnih in večkrat ponovljenih dejavnosti. Analiza posameznih kazalnikov po področjih in skupaj je pokazala nekaj malega razlik: 1- do 2-krat izvedene dejavnosti so največ prispevale k doseganju kazalnika K5 – simboli in obredi, 3- in večkrat izvedene dejavnosti pa kazalnika prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti. Na splošno so vse razlike med kazalniki ne glede na področje manjše od ene ocene.

Šole in vrtci so pri izvedbi dejavnosti med seboj sodelovali. Večino oz. 73 % dejavnosti so zvedli sami in 17 % v medsebojnem sodelovanju dveh in več šol, vrtcev. Temu rezultatu so ravnatelji pripisali največ koristi, zato si želijo, da bi šole, vrtci tudi v bodoče pri izvedbi dejavnosti še sodelovali. V tem so prepoznali največjo prednost mreženja in to ne glede na raven vključenih šol, vrtcev.

Razlogi za neizvedene dejavnosti in razlogi za to, da dejavnosti niso imele učinka na dvig SKK, so delno v nezainteresiranosti udeležencev, delno organizacijski (odsotnost mentorja, slabo vreme, pomanjkanje časa in sredstev) in v nekaj primerih prezahtevno zastavljen program ali pa vsebina dejavnosti udeležencev ni pritegnila.

Raziskovalno podvprašanje Dj4: **Ali se je spremenil odnos lokalnih deležnikov do šol in vrtcev?**

Mreže so sporočile, da so v 86 % opazile izboljšanje odnosa deležnikov v okolju do šol in vrtcev. Zaznale so predvsem več zaupanja, povezanosti in sodelovanja ter večjo prepoznavnost šol in vrtcev v okolju. 4 mreže sprememb niso opazile. Spomnimo na podatek, da je v letu 2014/2015 programe dejavnosti v sodelovanju z okoljem oz. na vseh treh področjih zasnovalo 17 mrež ali 61 %. Te mreže so načrtno vplivale na dvig SKK v okolju, zato je rezultat pričakovan.

Raziskovalno podvprašanje Dj5: **Kako učinkovito so strokovni delavci zagotavljali udeležencem enake možnosti vključevanja v dejavnosti in socialno vključenost?**

Šole in vrtci so bili posebej pozorni na zagotavljanje enakih možnosti vsem učencem. V dejavnosti za dvig SKK je bilo po oceni strokovnih delavcev v večino mrež (36 %) vključen velik delež učencev in drugih posameznikov iz ranljivih skupin (med 41 in 60 %). 6 mrež oz. 21,4 % je uspelo vključiti od 21 do 40 % učencev. 9 mrež je bilo pri vključevanju učencev iz socialno šibkejšega okolja (revne družine, priseljenci, Romi) nadpovprečno uspešnih: 4 mreže oz. 14,3 % so vključile v dejavnosti od 61 do 80 % učencev iz ranljivih skupin, 5 mrež oz. 17,9 % celo od 81 do 100 % ali skoraj vse. 3 mreže oz. 10,7 % so vključile v dejavnosti manjši delež učencev iz ranljivih skupin, od 0 do 20 %. Učence iz ranljivih skupin so spodbujali k vključitvi v dejavnosti za dvig SKK z osebnim pristopom, z vzpostavljenim zaupanjem, z aktivnim vključevanjem in s spoznavanjem potreb, s primerno vsebino dejavnosti in z zagotavljanjem materialnih virov. Udeležba v dejavnostih je bila prostovoljna.

Dejavniki, ki se povezujejo z dvigom SKK

Dejavnike smo raziskovali s pomočjo raziskovalnega vprašanja De1: **Kateri dejavniki vplivajo na dvig SKK?**

Opredelili smo dejavnike znotraj šole, vrtca in dejavnike iz okolja.

Med pomembnejšimi dejavniki so po oceni strokovnih delavcev iz prve faze raziskave **v šoli, vrtcu naslednji**: pomembna je vloga strokovnega delavca, mentorja/vodje dejavnosti – biti mora motiviran, usposobljen, odprt za novosti; izbrati je treba prave dejavnosti (življenjske in smiselne vsebine, poznavanje potreb deležnikov in okolja), vključitev v dejavnost mora biti prostovoljna, način izvedbe dejavnosti mora biti privlačen, aktiven; podpora vodstva in sodelavcev ter okolja mora biti zagotovljena; osebe, vključene v dejavnost, so lahko zelo raznolike (npr. po starosti, kulturnem ozadju, različni deležniki); udeleženci naj bodo aktivno vključeni od faze načrtovanja do evalvacije; priporočamo večkratno srečevanje (v drugem letu prednosti sicer nismo dokazali) in graditi je treba dobre odnose (zaupanje, pravo ravnotežje med sodelovanjem in tekmovanjem).

V prvi fazi raziskave smo analizirali orise okolja mrež in ugotovili, da je pri načrtovanju dejavnosti za dvig SKK treba upoštevati več dejavnikov **iz okolja**: geografske značilnosti področja, socialno-ekonomske značilnosti okolja, socialna vključenost/izključenost skupin in posameznikov v okolju, posebnosti mrež in posebnosti šol in vrtcev.

V drugi fazi raziskave smo naredili analizo podatkov iz mednarodnih raziskav, pregledanih po regijah. Med različnimi kazalniki smo po racionalni presoji izbrali naslednje: geografske značilnosti, socialno-ekonomske značilnosti, socialna vključenost/izključenost posameznikov in skupin, posebnost mrež in posameznih šol, vrtcev. Dejavniki, ki se navezujejo na SKK, so poleg naštetih še odnos učiteljev do učencev, disciplina v razredu, odnos do šole, veselje do branja, pripadnost šoli, odnos do učenja in pritisk odraslih na učenje učencev.

Dejavniki, ki vplivajo na socialni in kulturni kapital, so vezani na posameznika (učenca, učitelja, starša, ravnatelja itd.), šolo oz. vrtec (velikost, regija, število učencev iz ranljivih skupin, umestitev dejavnosti za dvig SKK v redno delo itd.) ter okolje. V okolju je treba po mnenju strokovnih delavcev upoštevati socialno-ekonomski status regije in družin, stopnjo brezposelnosti, odnos do šole, oddaljenost kulturnih in drugih ustanov od šole, bližino meje z drugimi državami, izseljevanje družin, priseljevanje družin iz drugih okolij, prevladujoče vrednote, jezikovne posebnosti itd. Strokovni delavci so v razpravi povedali, da so omenjene značilnosti okolja prepoznavali že pri načrtovanju dejavnosti in jih upoštevali pri oblikovanju programov dejavnosti za dvig SKK.

Menimo, da smo namen raziskovanja dosegli. Oblikovali smo definicijo SKK za slovenski prostor, opredelili kazalnike SKK, ki so primerni za dvig in evalvacijo socialnega in kulturnega kapitala v šolah in vrtcih. Pojasnili smo prispevek posameznih dejavnosti na dvig SKK pri učencih, v šolah in vrtcih, pri starših in v lokalnih skupnostih ter opredelili dejavnike znotraj šol, vrtcev in iz okolja, ki vplivajo na raven in dvig SKK (glej poglavje ugotovitve in priporočila za dvig SKK v šolah in vrtcih v Ažman in Gradišnik 2015).

Priporočila šolam in vrtcem za dvigovanje SKK

Na podlagi ugotovitev iz raziskave o dvigu SKK smo oblikovali naslednje predloge:

- Šole in vrtci lahko pri načrtovanju dejavnosti za dvig SKK izhajajo iz opredelitve socialnega in kulturnega kapitala, ki je nastala v projektu: »SKK je bogastvo posameznika, ki se ustvarja v kulturno raznolikih socialnih mrežah, v njih prepozna priložnosti in jih zna izkoristiti v skupno dobro, kar mu omogoča zavzeti želeno mesto v družbi.«
- Za spremljavo in merjenje dviga SKK je primerno uporabiti pet kazalnikov, ki so bili oblikovani v projektu: K1 – mreženje, povezovanje, sodelovanje; K2 – zaupanje, dobri odnosi, pripadnost; K3 – socialna vključenost, K4 – aktivno državljanstvo, prostovoljstvo; K5 – razvijanje kompetenc.
- V praksi se je potrdilo izhodišče, da ni mogoče oblikovati enotnega modela za dvigovanje SKK za vse vzgojno-izobraževalne zavode in za vsa okolja, v katerih delujejo, saj kontekst mreže močno določa njeno delovanje na tem področju. Zasnova in izvedba naj bo zato v rokah šol in vrtcev. Sistem mora šole in vrtce podpreti oz. usposobiti za načrtovanje, izvedbo in spremljavo dejavnosti za dvig SKK. Dejavnosti morajo znati načrtovati sami, v skladu s potrebami okolja in šole, vrtca ter zmožnosti. Poznati morajo pomen in značilnosti SKK, še posebej pa opredelitev in kazalnike ter merila. Seznanjeni morajo biti s primernimi dejavnostmi in modele, ki so bili preskušeni v praksi, prilagoditi svojemu okolju.
- Priporočamo, da šole in vrtci zasnujejo dejavnosti za dvig SKK z mislijo na eno od področij (znotraj šole, vrtca, v sodelovanju s starši, v sodelovanju z okoljem), zato da je program dejavnosti obvladljiv, nič pa ni narobe, če v manjši meri zajame še drugi dve področji. Mreža naj izvede obvladljivo število dejavnosti, saj so dejavnosti odvisne tudi od velikosti šole, vrtca (število otrok in strokovnih delavcev) in drugih značilnosti mreže (velikost, oddaljenost šol, vrtcev med seboj in od drugih ustanov, ravni šol in vrtcev, oblika dejavnosti, trajanje itd.).
- Dejavnosti za dvigovanje SKK ni mogoče uniformirati. Za načrtno dvigovanje SKK jih je treba večinoma oblikovati na novo ali pa že utečene preoblikovati v smeri dviga SKK. Na vsebino naj imajo vpliv vsi vključeni, še posebno pa strokovni delavec, ki dejavnost izvaja. Prav tako je pomembno, da je strokovni delavec za dvig SKK usposobljen. Razumeti mora pomen pojmov, biti seznanjen s strokovno literaturo in raziskavami ter samostojen pri načrtovanju in izvedbi dejavnosti.
- K dvigu SKK v enaki meri pripomorejo enkratne dejavnosti in ponovljene dejavnosti.
- Za dvig SKK so primerne dejavnosti z več vsebinskih področij, prednjačijo pa tiste, ki smo jih uvrstili v kategoriji socialna kompetenca in kultura. Sledijo jima tutorstvo, dobrodelnost, bralna pismenost, šport, skrb za okolje, spoznavanje okolja, vseživljenjska karierna orientacija in informacijsko-komunikacijska tehnologija. Šole in vrtci naj pri načrtovanju vsebine dejavnosti izhajajo iz svojih potreb in značilnosti okolja ter virov, ki jih imajo na voljo za izvedbo dejavnosti.
- K največjemu učinku dejavnosti doprinese sledenje kazalnikom oblikovanje skupnih pravil in vrednot ter gradnja socialnih mrež, poleg tega pa tudi razvijanje soodvisnosti in vzajemnosti ter vzpostavljanje zaupanja. Z vidika vsebine je glede na učinek priporočljivo izbrati dejavnosti iz kategorij socialna kompetenca in spoznavanje okolja, pa tudi tutorstvo in vseživljenjska karierna orientacija, sledijo kultura, dobrodelnost, bralna pismenost, šport in skrb za okolje.

-
- Izkazalo se je, da je zaposlitev strokovnih delavcev za delež 20 oz. 50 % močno vplivala na količino in kakovost izvedenih dejavnosti. Brez te kadrovske podpore, so ugotavljali, lahko šole in vrtci v redno delo v naslednjem šolskem letu umestijo v celotni ali okrnjeni obliki okoli tri četrtine dejavnosti. Po vsebini so v ospredju dejavnosti iz kategorij bralna pismenost, šport, spoznavanje okolja, dobrodelnost, tutorstvo, socialna kompetenca, sledijo kultura, skrb za okolje, izobraževalna in komunikacijska tehnologija in na zadnjem mestu vseživljenjska karierna orientacija. Pri vključitvi dejavnosti v redno delo je treba z dobrim načrtovanjem premagovati ovire, kot so pomanjkanje človeških in materialnih virov ter časa, poleg tega pa tudi nekatere organizacijske ovire in se včasih soočiti tudi s pomanjkanjem interesa pri učencih, strokovnih delavcih, starših in drugih udeležencih.
 - Učence iz ranljivih skupin je treba prepoznati, spoznati in za njih oblikovati primerne dejavnosti, ki jim pomagajo pri vključitvi v življenje in delo šole oz. vrtca ter pri učenju. Pri načrtovanju dejavnosti je treba izhajati iz njihovih potreb in značilnosti družin in kultur. Pogosto je treba dejavnosti vsebinsko in izvedbeno prilagoditi ter zanje zagotoviti ustrezne vire, tudi materialne. Ker so ti učenci, starši in drugi deležniki še posebej občutljivi, je treba k njim pristopati osebno, v odnosih graditi zaupanje in jih spodbujati, da so v dejavnosti aktivno vključeni.
 - Z dejavnostmi v sodelovanju z različnimi partnerji se izboljšuje odnos deležnikov v okolju do šol in vrtcev. Priporočamo, da sodobna šola in vrtec v čim večji meri gradita partnerstva in spodbujata sodelovanje na vseh ravneh s ciljem dviga SKK v šolah, vrtcih in njihovih okoljih. Šole in vrtci naj načrtno povečujejo medsebojno sodelovanje, se povezujejo v mreže in dejavnosti za dvig SKK skupaj oblikujejo in izvajajo.
 - Šole in vrtci v mreži naj ne bodo preveč oddaljeni med seboj in tudi ne od mestnih središč (problem prevozov). Pri načrtovanju dejavnosti naj upoštevajo socialno-ekonomske značilnosti okolja in družin (stanje gospodarstva, brezposelnost, izseljevanje in priseljevanje, izobrazbena struktura, narodnostno mešana področja, odziv krajanov), značilnosti ranljivih skupin in posameznikov z vidika njihove vključenosti oz. izključenosti (jezik, kultura, predsodki okolja do drugačnih ipd.). Poleg tega je treba upoštevati značilnosti mrež ter posameznih šol in vrtcev (velikost šole, vrtca, število šol in vrtcev v kraju, odnosi med njimi, število učencev za vpis – premalo, preveč, število priseljencev, Romov itd.).

REZULTATI – ZAPOSLOVANJE

Podatke smo pridobili z vprašalnikoma za strokovne delavce in ravnatelje (prilogi 5 in 4). V okviru raziskave Zaposlovanje z elementi prožnosti v vzgoji in izobraževanju (Čagran, Avguštin 2015) smo raziskali učinke uvajanja prožnih oblik organizacije, zaposlovanja in pedagoškega dela v šolah in vrtcih ter ugotavljali, kako tovrstne zaposlitve skupaj z dejavniki socialnega in kulturnega kapitala vplivajo na zaposlitvene zmožnosti strokovnih delavcev, zaposlenih v okviru projekta SKK.

Spremljane oblike zaposlovanja z elementi prožnosti

Pri snovanju projekta smo izhajali iz predpostavke, da so strokovni delavci na področju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na njihove pravice iz naslova izplačila plače in napredovanj, precej nefleksibilni. Z namenom zagotovitve zadostnega števila sodelujočih je bila tako pri načrtovanju projekta sodelujočim omogočena ohranitev pravic, ki so jih v svojem poklicu že dosegli. Zaradi tega je Šola za ravnatelje strokovne delavce zaposlovala na enakih delovnih mestih, kot so jih strokovni delavci zasedali v matičnih šolah oziroma vrtcih. S tem je bila zagotovljena popolna ohranitev njihovih pravic, ki izhajajo iz kariernega napredovanja strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. Vsi strokovni delavci so bili na Šoli za ravnatelje zaposleni za določen čas s krajšim delovnim časom, in sicer za 20 oziroma 8 ur tedensko. Prav tako so bili za čas trajanja projekta delno zaposleni v Šoli za ravnatelje, delno pa v šoli oz. vrtcu, ki je bil član posamezne mreže. Vsi zaposleni so torej sklenili delovno razmerje za delovni čas, krajši od polnega, in bili zaposleni pri dveh delodajalcih, z zaposlitvijo na Šoli za ravnatelje so dopolnjevali svojo delovno obvezo.

Strokovni delavci, zaposleni v okviru projekta, so ob izvajanju in spremljavi dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala opravljali tudi delo na daljavo. Koordinatorji in partnerji posamezne mreže so s pomočjo informacijskih tehnologij načrtovali in usklajevali dejavnosti mreže, pripravljali poročila ter zapisali primere dobre prakse, kjer so po svoji izbiri opisali eno izmed ključnih dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala njihove mreže.

Pri spremljanih zaposlitvah je tako prišlo do uvajanja določenih oblik zaposlitve z elementi prožnosti, kot so:

- sklenitev delovnega razmerja za določen čas za opravljanje dela, ki je projektno organizirano;
- sklenitev delovnega razmerja za določen čas z določitvijo mirovanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja;
- sklenitev delovnega razmerja za krajši delovni čas od polnega zaradi dopolnjevanja delovne obveze delavca;
- opravljanje dela na dveh delovnih mestih;
- opravljanje dela na različnih lokacijah;
- opravljanje dela na podlagi s strani strokovnih delavcev samostojnega razporejanja delovnih nalog in delovnega časa;
- opravljanje večopravilnih del in
- sklenitev delovnega razmerja, pri katerem se s pomočjo tehničnih sredstev delovne obveznosti opravljajo tudi na daljavo.

Podrobnejši potek projekta skupaj z opisom postopkov zaposlovanja in urejanja delovnih razmerij je predstavljen v Poročilu 2014/2015 (Ažman, Avguštin in Čagran 2014).

Ugotovitve

Za temeljni cilj smo si zadali opredeliti ključne dejavnike (vključno z dejavniki socialnega in kulturnega kapitala), ki krepijo zaposljivost strokovnih delavcev, vključenih v različne oblike zaposlitev z elementi prožnosti. Ključne dejavnike zaposljivosti smo ugotavljali pri posameznikih in v šoli (glej Čagran in Avguštin 2015).

1. Kateri dejavniki na ravni posameznika, vključno z dejavniki socialnega in kulturnega kapitala, (najbolj) krepijo zaposljivost strokovnih delavcev, vključenih v različne oblike zaposlitev z elementi prožnosti?

- Strokovni delavci na tristopenjski lestvici¹² ocenjujejo, da na njihovo zaposljivost najbolj vplivajo komunikacijske kompetence (2,63), nato kompetenca timskega dela (2,53) ter sposobnost reševanja problemov (2,49), nekoliko manjši pomen pripisujejo kompetenci prožnosti in prilagodljivosti (2,28).
- Kot najbolj pomembne za njihovo zaposljivost strokovni delavci ocenjujejo sledenje novostim, ki so ključne pri njihovem delu (2,69), razvijanje dobrih odnosov s sodelavci (2,67) in spretnost javnega nastopanja (2,64).
- Strokovni delavci ocenjujejo, da so največ pridobili pri kompetenci timskega dela (prej 1,89 po 2,70), pri kompetenci načrtovanja in organizacije (prej 1,83 po 2,62), srednje pa pri kompetenci prožnosti in prilagodljivosti (prej 2,06 po 2,58).
- Dejavniki, ki najbolj vpliva na njihovo zaposljivost, je vzpostavljanje in razvijanje socialnih mrež (2,59), najmanj pa državljanska zavzetost (1, 49).

2. Kakšne so izkušnje vodstev šol in vrtcev v zvezi z zaposlitvami z elementi prožnosti?

- Rezultati raziskave so pokazali precej nizko stopnjo zaposlovanja z elementi prožnosti, saj je imela pred pričetkom projekta SKK skoraj polovica vprašanih (43 %) sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas za polni delovni čas.
- Med prožnimi oblikami zaposlovanja je najbolj prisotno zaposlovanje za določen čas za polni delovni čas (23 %).
- Skoraj tri četrtne (74 %) strokovnih delavcev je bilo v okviru projekta SKK prvič zaposlenih pri dveh delodajalcih hkrati, skoraj enak odstotek (78 %) jih je prvič sklenilo pogodbo o zaposlitvi za delo, ki je projektno organizirano.
- Oblike zaposlovanja z elementi prožnosti, ki jih ravnatelji najpogosteje uporabljajo, so zaposlovanje za določen čas (53 % srednje do zelo uporabljajo), pogosteje se poslužujejo tudi kombiniranja večjega števila nalog pri enem zaposlenem (48 % srednje do zelo uporabljajo).
- Ravnatelji najbolj podpirajo zaposlitve za opravljanje javnih del (79 % srednje do zelo podpirajo), gibljiv delovni čas (74 % srednje do zelo podpirajo), kombiniranje nalog večjega števila delovnih mest pri enem zaposlenem (64 % srednje do zelo podpirajo), delovni čas, krajši od polnega (63 % srednje do zelo podpirajo) in rotacija delovnih mest (53 % srednje do zelo podpirajo).

¹² Pri vseh rezultatih v poglavju Zaposlovanje smo uporabili tristopenjsko lestvico nič (0), malo (1), srednje (2), zelo (3).

- Ravnatelji imajo najmanj izkušenj z zaposlovanjem z elementi prožnosti, ki se nanašajo na kraj opravljanja dela.
- Glavne prednosti zaposlitev z elementi prožnosti so ravnatelji pripisali lažji organizaciji dela v njihovih ustanovah (43 %), fleksibilnosti oz. prilagajanju, ki ga takšna oblika zaposlitve nudi (34 %).
- Slabosti takšnih oblik zaposlitev so ravnatelji v največji meri zaznali v težavah, ki se nanašajo na zanesljivost, stabilnost in zmanjšan občutek pripadnosti šoli/ vrtcu.

3. Kateri dejavniki po mnenju vodstev šol in vrtcev najbolj krepijo zaposljivost strokovnih delavcev?

- Ravnatelji kot najbolj pomembne kompetence za zaposljivost ocenjujejo sledenje novostim, ki so ključne pri njihovem delu (2,89), boljše sodelovanje z drugimi (2,8), z enako oceno (2,78) pa so ocenili željo po novih izkušnjah in izzivih na delovnem mestu, razvijanje dobrih odnosov s sodelavci, poznavanje dejavnosti šole oz. vrtca in pisno izražanje.
- Ravnatelji menijo, da na zaposljivost strokovnih delavcev najbolj vplivajo analitično-raziskovalne kompetence (2,74), sposobnost reševanja problemov (2,73) in medosebne kompetence (2,73).

Podrobnejši rezultati raziskave o zaposlitvah v okviru projekta SKK (glej Čagran in Avguštin 2015).

Priporočila o zaposlovanju z elementi prožnosti

Na podlagi rezultatov raziskave Zaposlovanje z elementi prožnosti v VIZ smo ugotovili, da strokovni delavci na področju VIZ nimajo veliko izkušenj z zaposlovanjem z elementi prožnosti. Med oblikami zaposlitve, ki vključujejo elemente prožnosti, je najpogostejša zaposlitev za določen čas, ki je s strani zaposlenih slabše sprejeta, saj ne omogoča ustrezne varnosti. Ravno ta slabost največkrat omejuje zaposlene, da bi izkoristili prednosti prožnih oblik zaposlovanja in si s tem povečali zaposlitvene zmožnosti.

V zvezi s tem priporočamo, da se šolska politika seznanj s prednostmi uporabe različnih elementov prožnosti, ki smo jih prepoznali v tej raziskavi in vodstva šol in vrtcev podpre tudi pri zaposlovanju z elementi prožnosti, ki niso vezani le na čas trajanja pogodbe o zaposlitvi. Z uvajanjem različnih elementov prožnosti, ki bi zaposlenim kljub temu zagotavljali ustrezno raven varnosti, bi lahko takšna oblika zaposlovanja dosegla svoj pravi namen. Ob lažji organizaciji dela in prilagajanju spremenjenim okoliščinam za delodajalce na področju vzgoje in izobraževanja bi s stališča zaposlenih do izraza lahko prišle tiste prednosti prožnosti, ki so bile v okviru raziskave prepoznane v možnosti samostojnega razporejanja delovnega časa, usklajevanja delovnega in drugih področij zaposlenih, pridobivanja novih znanj in izkušenj ter večje prilagodljivosti. Na tak način bi bilo zaposlenim omogočeno, da v okviru zaposlitve z elementi prožnosti uspešno krepijo svoje zaposlitvene zmožnosti.

DRUGI REZULTATI

Predstavitev rezultatov dela v drugem letu projekta

Ob zaključku projekta je bila 25. 8. 2015 izpeljana predstavitev rezultatov v kongresnem centru Brdo pri Kranju, kjer so bili predstavljeni evalvacija in rezultati dela v letu 2014/15. Na konferenci je bilo prisotnih 152 udeležencev iz mrež ter drugih predstavnikov strokovne javnosti. Plenarni predavatelj je bil dr. Slavko Gaber.

Strokovni prispevki

- Ažman, T., in M. Brejc. 2015. »Mreženje za spodbujanje različnih oblik socialnega kapitala.« V: Brejc, M., in T. Ažman (ur.). *Z roko v roki: Zbornik primerov dobrih praks v projektu Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti*. Ljubljana: Šola za ravnatelje, 7–23.
- Ažman, T., in S. Gradišnik. 2015. *Socialni in kulturni kapital v šolah, vrtcih in njihovih okoljih*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- Avguštin, L., in L. Goljat Prelogar. *Mreženje za spodbujanje socialnega in kulturnega kapitala. Referat na IV. znanstvenem posvetu Vodenje v vzgoji in izobraževanju, Portorož, 1. 4. 2015*.
- Avguštin, L., in L. Goljat Prelogar. »Kaj je socialni in kulturni kapital in kako vemo, da je zrastel?« V: Brejc, M. (ur.). *Povezan.sem@boljši.si: Dvig socialnega in kulturnega kapitala v šolah, vrtcih in njihovih okoljih*. Ljubljana: Šola za ravnatelje, 5–10.
- Barle Lakota A., in M. Sardoč. 2014. *Enake možnosti in družbena (ne)enakost v družbi znanja*. Kranj: Šola za ravnatelje.
- Brejc, M., in T. Ažman, ur. 2015. *Z roko v roki: zbornik primerov dobrih praks v projektu Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- Brejc, M. (ur.). *Povezan.sem@boljši.si: Dvig socialnega in kulturnega kapitala v šolah, vrtcih in njihovih okoljih*. Ljubljana: Šola za ravnatelje. <http://www.solazaravnatelj.si/ISBN/978-961-6637-85-5.pdf>
- Čagran, S. in L. Avguštin. 2015. *Zaposlovanje z elementi prožnosti v vzgoji in izobraževanju: uvajanje prožnih oblik zaposlovanja na primeru projekta Dvig socialnega in kulturnega kapitala*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.

Spletna stran

- Spletna stran projekta <http://sk.solazaravnatelj.si/>
- Informacije o projektu SKK so bile objavljene na socialnih spletnih omrežjih Facebook in Twitter.

Javne objave

V šolskem letu 2014/2015 so šole in vrtci objavili v medijih 153 objav (priloga 7). Izbor navedenih gradiv, člankov in posnetkov, ki so jih mreže šol in vrtcev posredovale, je dostopen na spletni strani Šole za ravnatelje.

VIRI IN LITERATURA

Ažman, T., M. Brejc. 2015. »Mreženje za spodbujanje različnih oblik socialnega kapitala.« V: Brejc, M., in T. Ažman (ur.). *Z roko v roki: Zbornik primerov dobrih praks v projektu Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti*. Ljubljana: Šola za ravnatelje, 7–23.

Ažman, T. in S. Gradišnik. 2015. *Socialni in kulturni kapital v šolah, vrtcih in njihovih okoljih*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.

Ažman, T., L. Avguštin, S., Čagran. 2014. *Poročilo o izvajanju projekta Dvig socialnega in kulturnega kapitala za leto 2014/2015*. Kranj: Šola za ravnatelje.

Barle Lakota A. in M. Sardoč. 2014. *Enake možnosti in družbena (ne)enakost v družbi znanja*. Kranj: Šola za ravnatelje.

Brejc, M. (ur.). 2015. *Povezan.sem@boljši.si: Dvig socialnega in kulturnega kapitala v šolah, vrtcih in njihovih okoljih*. Ljubljana: Šola za ravnatelje. <http://www.solazaravnatelje.si/ISBN/978-961-6637-85-5.pdf>

Brejc, M., in T. Ažman, ur. 2015. *Z roko v roki: zbornik primerov dobrih praks v projektu Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.

Čagran, S. in L. Avguštin. 2015. *Zaposlovanje z elementi prožnosti v vzgoji in izobraževanju*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.

OECD. 2010. *Education at a Glance 2010: OECD Indicators*. OECD Publishing.

<http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/45926093.pdf>

OECD. 2011. *Education at a Glance 2011: OECD Indicators*. OECD Publishing.

<http://dx.doi.org/10.1787/eag-2011-en>

Putnam, R. 2000. *Bowling Alone*. New York: Simon and Schuster.

West-Burnham, J., M. Farrar in G. Otero. 2007. *Schools And Communities. Working Together To Transform Children's Lives*. London: Network Continuum Education.

West-Burnham, J. 2010. „Vodenje za raznolikost: zagotavljanje enakosti, vključenosti in socialne pravičnosti.“ *Vodenje v vzgoji in izobraževanju* 8 (1): 7–17.

West-Burnham, J. 2011. „Kje so meje? Izobraževanje, šola in skupnost.“ *Vodenje v vzgoji in izobraževanju* 9 (2): 3–15.

West-Burnham, J., in G. Otero. »Leading Together To Build Social Capital.« <http://networkedlearning.ncsl.org.uk/collections/what-are-we-learning-about/issue-03-Community-leadership-in-networks/nlg-wawla-03-02-leading-together-to-build-social-capital.pdf>

PRILOGE

Priloga 1: Sodelavci v projektu Dvig SKK

Člani projektne skupine 2014/2015

- dr. Tatjana Ažman, vodja projekta
- Lea Avguštin, strokovna sodelavka
- dr. Mateja Brejc, strokovna sodelavka
- mag. Sebastjan Čagran, strokovni sodelavec
- Lidija Goljat Prelogar, strokovna sodelavka

Zunanji sodelavci

- dr. Miroljub Ignjatović, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
- dr. Andrej Kohont, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
- Suzana Geržina, Pedagoški inštitut
- dr. Ana Kozina, Pedagoški inštitut
- Ana Mlekuž, Pedagoški inštitut
- dr. Tina Rutar Leban, Pedagoški inštitut
- dr. Mojca Štraus, Pedagoški inštitut
- dr. Urška Štremfel, Pedagoški inštitut

Zbiranje in analiza podatkov

- Lea Avguštin
- dr. Tatjana Ažman
- Mateja Čuš
- Sanja Gradišnik
- Lidija Goljat Prelogar
- Julijana Klančnik
- Nataša Osredkar Perhoč
- Anja Sagadin
- Andrej Savarin
- Anja Ussai

Administrativna podpora

- Anja Sagadin Bedrač, koordinatorica izvedbe
- Sandra Bradeško
- Polonca Hamler
- Sara Horvat
- Nataša Osredkar Perhoč
- Tomaž Prelog
- Maja Škrjanc
- Darja Kovač

Skrbnica projekta na MIZŠ

- Ema Perme

Priloga 2: Seznam mrež šol in vrtcev v letu 2014/2015

št.	Koordinator mreže	Partnerji mreže
1	Gimnazija Vič	Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer Osnovna šola Vič Osnovna šola Ivanjkovci
2	Gimnazija Ptuj	Vrtec Ptuj Osnovna šola Mladika Osnovna šola Ljudski vrt
3	Osnovna šola Bistrica	Osnovna šola Križe Osnovna šola Tržič Vrtec Tržič
4	Osnovna šola Črna na Koroškem	Srednja šola Ravne na Koroškem Osnovna šola Mežica Osnovna šola Franja Goloba Prevalje
5	Osnovna šola Bogojina	Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci Osnovna šola IV Murska sobota Vrtci občine Moravske toplice
6	Osnovna šola Fokovci	Osnovna šola Šalovci DOŠ I Lendava Biotehniška šola Rakičan
7	Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje	Osnovna šola Selnica ob Dravi Osnovna šola Poljčane Osnovna šola Šmartno na Pohorju
8	Osnovna šola Mislinja	Osnovna šola Muta Druga OŠ Slovenj Gradec Osnovna šola Šentjanž pri Dravogradu
9	Osnovna šola Središče ob Dravi	Osnovna šola Stanka Vraza Ormož Viz vrtec Ormož Osnovna šola Sveti Tomaž
10	Osnovna šola Š Velika Dolina	Osnovna šola Dobova Osnovna šola Bistrica ob Sotli Osnovna šola Kozje
11	Srednja šola Črnomelj	Osnovna šola Vinica Osnovna šola Milke Šobar - Nataše Otroški vrtec Metlika

12	Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica	VVZ Vrtec Ivančna Gorica Osnovna šola Stična Osnovna šola Ferda Vesela Šentvid pri Stični
13	Šolski center Kranj, Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola	Kranjski vrtci Osnovna šola Jakoba Aljaža Osnovna šola Staneta Žagarja
14	OŠ Podgora Kuteževo	Osnovna šola Antona Žnideršiča Osnovna šola Prestranek Osnovna šola Jelšane
15	Ekonomska gimnazija in srednja šola Radovljica	Osnovna šola F. S. Finžgarja Lesce Osnovna šola A. T. Linhartarja Radovljica Vrtec Radovljica
16	Osnovna šola Blanca	Osnovna šola Mokronog Osnovna šola Raka Osnovna šola Krmelj
17	Osnovna šola Draga Bajca Vipava	Osnovna šola Col Osnovna šola Dobravlje Osnovna šola Otlica
18	Biotehniški center Naklo	Osnovna šola Naklo Osnovna šola Šenčur Osnovna šola Simona Jenka Kranj
19	Srednja trgovska šola Maribor	IC Piramida Maribor Biotehniška šola Maribor Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
20	Gimnazija Murska Sobota	Vrtec Beltinci Osnovna šola Beltinci Osnovna šola II Murska Sobota
21	Osnovna šola Hajdina	Osnovna šola Starše Osnovna šola Š Cirkulane-Zavrč Osnovna šola Duplek
22	Osnovna šola Vransko-Tabor	Osnovna šola Braslovče Osnovna šola Polzela Osnovna šola Bratov Letonja Šmartno ob Paki
23	Osnovna šola Martina Konšaka Maribor	Osnovna šola Slave Klavore Maribor Vrtec Tezno Maribor Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor

24	Osnovna šola Borisa Kidriča Kidričevo	Osnovna šola Olge Meglič Ptuj Osnovna šola Cirkovce Osnovna šola Breg
25	I.OŠ Rogaška Slatina	ŠC Rogaška Slatina Osnovna šola Blaža Kocena Ponikva III. OŠ Rogaška Slatina
26	Center za usposabljanje, vzgojo in izobraževanje Janeza Levca Ljubljana	Osnovna šola Franca Rozmana Staneta Ljubljana Osnovna šola Majde Vrhovnik Osnovna šola Spodnja Šiška
27	Gimnazija Škofja Loka	Gimnazija Kranj ŠC Škofja Loka, Srednja šola za strojništvo Gimnazija Jesenice
28	I.OŠ Žalec	Osnovna šola Griže II. OŠ Žalec Vrtci Občine Žalec

Priloga 3: Evalvacijski vprašalnik o dvigu SKK

V šolskem letu 2014/2015 ste v vaši mreži v okviru projekta *Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti (SKK)* načrtovali in izvajali dejavnosti v šolah in vrtcih, v sodelovanju s starši in v sodelovanju z okoljem. V dejavnosti ste vključevali različne deležnike. S tem vprašalnikom želimo zbrati podatke mrež o izvedenih dejavnostih in vključenih deležnikih, prav tako pa nas zanima vaša ocena, koliko so posamezne dejavnosti prispevale k dvigu SKK. Rezultate bomo objavili na spletni strani Šole za ravnateljce predvidoma do konca avgusta 2015. Hvala za odgovore.

I. PODATKI ZAVODOV V MREŽI

Šola koordinatorica mreže (KM):	
Ime in priimek koordinatorja	
Št. strokovnih delavcev	
Št. otrok/učencev/dijakov	
Partnerska šola 1 (P1)	
Št. SD	
Št. otrok/učencev/dijakov	
Partnerska šola 2 (P2)	
Št. SD	
Št. otrok/učencev/dijakov	
Partnerska šola 3 (P3)	
Št. SD	
Št. otrok/učencev/dijakov	

II. NASLOV PROGRAMA, CILJI IN KONTEKST

Naslov programa
Cilji programa
Opis lokalnega okolja mreže v povezavi z dejavnostmi za dvig SKK

III. VPLIV DEJAVNOSTI NA DVIG SKK

Preglednica 1: Zavod, dejavnost, pogostost izvedbe, število ur in deležniki

Navodilo:

- a) V prvi stolpec vpišite šolo/vrtec (uporabite šifro).
- b) V drugi stolpec najprej po vrsti vpišite dejavnosti, ki so bile osredotočene na dvig SKK v šoli, nato dejavnosti, ki so bile osredotočene na sodelovanje s starši in na koncu dejavnosti, ki so bile osredotočene na sodelovanje z okoljem (vsako dejavnost vpišite v posebno vrstico). Če je bilo v dejavnost vključenih več zavodov, vse zavode (ali njihove šifre) vpišite v isto vrstico. Vrstice po potrebi dodajte.
- c) V tretji stolpec z znakom X označite, ali je bila dejavnost izvedena enkrat ali dvakrat oz. več kot trikrat, seštejte ure dejavnosti z vidika udeležencev (pedagoške ure), nato vpišite število vključenih deležnikov, pri čemer ločite otroke/učence/dijake, strokovne delavce (vključite sebe), starše in druge deležnike, na koncu napišite še skupen seštevek vseh deležnikov.

ZAVOD (šifra)	Dejavnosti za dvig SKK, izvedene v letu 2014/15 (naslov – vsebina)	Pogostost izvedbe		Vsota ur skupno trajanje dejavnosti (v pedagoških urah)	Vključeni deležniki: število				
		1- 2- x	3- in večkrat		otroci, učenci, dijaki	strokovni delavci v šoli	starši	drugi deležniki (navedite kateri)	skupaj (seštevek)
	DEJAVNOST V ŠOLI/VRTCU								
	DEJAVNOST V SODELOVANJU S STARŠI								
	DEJAVNOST V SODELOVANJU Z OKOLJEM								

Preglednica 2: Opredelitev vpliva/koristi posameznih dejavnosti projekta po 7 kazalnikih SKK ter ocena trajnosti

Pojasnitev kazalnikov SKK:

1. *Skupne norme in vrednote*: jasno soglasje o moralnih temeljih skupnosti, načela so znana, člani jih delijo, razumejo in ravnajo v skladu z njimi – so podlaga za osebne in skupne odločitve.
2. *Dobro razvite socialne mreže*: jasne in bogate poti komunikacije, skupen jezik in izrazi, visokokakovosten dialog.
3. *Visoka raven zaupanja*: odprtost, konsistentnost in zanesljivost.
4. *Visoka državljanska zavzetost*: ljudje so dobri državljani – volijo, se zavzemajo za volitve in sodelujejo v civilni družbi.
5. *Simboli in obredi*: skupnost ima občutek pripadnosti, ki jo praznuje preko skupnih dogodkov in obredov.
6. *Soodvisnost in vzajemnost*: ljudje skrbijo drug za drugega.
7. *Prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti*: ljudje se vključujejo v društva in nevladne organizacije, ki sodelujejo za dobro skupnosti.

Navodilo:

- a) V prvi in drugi stolpec prekopirajte podatke iz prve preglednice.
- b) V tretjem stolpcu presodite, ali je bila izvedena dejavnost v zavodu že prej izvajana in ste jo izvedli enako kot prejšnja leta, je utečena – U ali je bila izvedena prilagojeno, s poudarkom na dvigu SKK, dopolnjena – D ali načrtovana na novo – N.
- c) Nato vsako dejavnost presodite za vsakega od 7 kazalnikov posebej – kakšen vpliv je imela na vključene deležnike oz. kako koristna je bila za njih (vpliv/korist ocenite z ocenami od 1 – nič (vpliva ni bilo, dejavnost ni bila koristna) do 5 (vpliv je bil zelo močan oz. dejavnost je bila zelo koristna)).
- d) Ocenite verjetnost nadaljevanja/trajnosti dejavnosti po zaključku projekta (da, ne).

ZAVOD (šifra)	Dejavnosti za dvig SKK, izvedene v letu 2014/15 (naslov – vsebina)	Načrtovanje dejavnosti (utečena – U, utečena in dopolnjena – D, nova – N)			K1: skupna pravila in vred- note	K2: dobro razvite socialne mreže	K3: visoka raven zaupanja	K4: visoka državl- janska zavzetost	K5: simboli in obredi	K6: soodvis- nost in vzajem- nost	K7: prosto- voljstvo in de- javnosti skupno- sti	Trajnost, nadalje- vanje v letu 2015 /2016	
		U	D	N								VPLIV (1 do 5)	VPLIV (1 do 5)
	DEJAVNOST V ŠOLI/ VRTCU												
	DEJAVNOST V SODELO- VANJU S STARŠI												
	DEJAVNOST V SODELO- VANJU Z OKOLJEM												

3. Pojasnitev morebitnega nadaljevanja dejavnosti

a) Pojasnite razloge, zakaj boste z dejavnostmi nadaljevali.

b) Pojasnite razloge, zakaj boste z dejavnostmi prenehali.

4. Navedite ključne dejavnosti (do 4), ki so za dvig SKK najbolj primerne. Utemeljite, zakaj. Ponazorite z dokazi, podatki.

DEJAVNOST 1
DEJAVNOST 2
DEJAVNOST 3
DEJAVNOST 4

5. Navedite dejavnost, ki k dvigu SKK ni prispevala. Utemeljite, zakaj. Ponazorite z dokazi, podatki.

--

5. Enake možnosti in socialna vključenost:

a) Kako ste uresničevali načelo enakih možnosti? Kaj ste naredili, da so imeli vsi učenci, starši in drugi deležniki ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, posebne potrebe, etnično pripadnost, veroizpoved, telesne in duševne značilnosti itd., enake možnosti za vključitev v dejavnosti za dvig SKK?

b) Ocenite, kolikšen delež učencev iz ranljivih skupin (revne družine, priseljenci, Romi itd.) je bil vključen v dejavnosti za dvig SKK.

0 do 20 % 21 do 40 % 41 do 60 % 61 do 80 % 81 do 100 %

c) Kako ste spodbujali učence iz ranljivih skupin (revne družine, priseljenci, Romi itd.), da so se vključili v dejavnosti za dvig SKK?

6. Ali ocenjujete, da so vaše aktivnosti v okviru projekta *Dvig SKK* spremenile odnos lokalnih deležnikov do šol in vrtcev, sodelujočih v mreži? Kako? Obkrožite odgovor in ga utemeljite. Ponazorite ga s primerom.

a) DA

b) NE

IV. JAVNE OBJAVE

(kdaj, kje, naslov prispevka)

Datum:

Podpis

Priloga 4: Evalvacijski vprašalnik za ravnatelje

V šolskem letu 2014/2015 je bil vaš sodelavec za del delovnega časa zaposlen v Šoli za ravnatelje v okviru projekta Dvig SKK. Zanima nas pogled vodje na zaposlitev z elementi prožnosti in vaša ocena učinkov dviga SKK na zaposlitvene zmožnosti. Kot prožno zaposlitev se smatra vsaka zaposlitev, ki odstopa od fiksne oblike zaposlitve (nedoločen čas, poln delovni čas na enem delovnem mestu, redni urnik, delo na sedežu delodajalca). Prosimo vas, da odgovorite na naslednja vprašanja. Rezultati ankete bodo jeseni 2015 objavljeni v dveh raziskavah: »Dvig socialnega in kulturnega kapitala v šolah in vrtcih« in »Vpliv dejavnikov socialnega in kulturnega kapitala v okviru zaposlitev z elementi prožnosti na zaposlitvene zmožnosti«, ki bosta dostopni na spletni strani Šole za ravnatelje. Hvala za sodelovanje.

1. Koliko let opravljate delo ravnatelja? _____

2. Katere oblike zaposlitev z elementi prožnosti ste v vaši organizaciji že uporabljali in koliko takšne oblike zaposlovanja v vašem zavodu podpirate?

	Kako pogosto ste uporabljali				Koliko podpirate			
	sploh ne	malo	srednje	zelo	sploh ne	malo	srednje	zelo
	0	1	2	3	0	1	2	3
zaposlitev za določen čas								
zaposlitev za delovni čas, krajši od polnega								
dopolnilno delo								
opravljanje javnih del								
delo na podlagi delne upokojitve								
gibljiv delovni čas								
samostojno urejanje delovnega časa s strani zaposlenih								
delitev delovnega mesta (več oseb, eno DM)								
kombiniranje nalog večjega števila delovnih mest pri enem zaposlenem (ena oseba, več DM)								
rotacija delovnih mest								
delo na domu								
delo na daljavo								
delo na različnih lokacijah								

3. Prednosti in slabosti

a) Kakšne prednosti prinaša zaposlitev z elementi prožnosti vaši šoli/vrtcu?

b) Kakšne slabosti prinaša zaposlitev z elementi prožnosti vaši šoli/vrtcu?

4. Ocenite, koliko so za zaposljivost strokovnih delavcev pomembne naslednje kompetence:

Kompetence	Ocenite, koliko vpliva na zaposljivost strokovnih delavcev			
	nič	malo	srednje	zelo
	0	1	2	3
spretnost javnega nastopanja				
jasno izražanje svojega mišljenja pred skupino ljudi				
pisno izražanje				
prebiranje strokovne literature				
nova znanja s področja spremljave projektov (namen, cilji, kazalniki ipd.)				
sledenje novostim, ki so ključne pri mojem delu				
uporaba novih e-orodij (Google docs, šris ipd.)				
uporaba različnih oblik elektronske komunikacije (e-pošta, Skype, Viber, G-talk ipd.)				
uporaba raznolikih oblik predstavitev pri svojem delu (Power point, Prezi, video ipd.)				
samostojno razporejanje svojega delovnega časa in delovnih nalog				
opravljanje različnih delovnih nalog na različnih delovnih mestih				
lažje prilagajanje spremembam v zvezi z delom				
kritično razmišljanje				
boljše motiviranje drugih				
boljše sodelovanje z drugimi				
vodstvene sposobnosti za vodenje tima				
vodenje sestankov, delovnih skupin, aktivov ipd.				
sprejemanje odgovornosti vodje				
razumevanje pomena različnih kultur in multikulturnih okolij				
grajenje pozitivnih odnosov z ljudmi drugačne kulturne pripadnosti				
izboljšanje odnosov z deležniki iz lokalnega okolja				
boljše poznavanje dejavnosti svoje šole ali vrtca				
boljši vpogled v dejavnosti drugih šol in vrtcev				
boljše poznavanje lokalnega okolja				

uresničevanje (tudi) svojih interesov in razvijanje svoje ustvarjalnosti				
želja po novih izkušnjah in izzivih na delovnem področju				
boljše reševanje problemov				
navezovanje novih stikov				
dajanje večjega pomena mreženju				
razvijanje dobrih odnosov s sodelavci moje mreže in zaposlenimi na moji šoli/vrtcu				

5. Zanimajo nas učinki dviga SKK na ravni zavoda.

- a) Kakšne so bile glavne koristi dejavnosti, ki so bile izvedene v okviru projekta Dvig SKK za vašo šolo/vrtec?

- b) Kakšne ovire ste zaznali?

- c) Kaj boste v naslednjem šolskem letu ohranili?

- d) Kakšna je bila vaša vloga v času izvajanja dejavnosti v okviru projekta Dvig SKK?

Priloga 5: Evalvacijski vprašalnik zaposlitev

I. Demografski podatki

- a) Starost _____
- b) Spol _____
- c) Delovna doba _____
- d) Koliko delodajalcev ste že imeli? _____

Pred pričetkom projekta SKK sem imel/-a z delodajalcem (šolo/ vrtcem) sklenjeno pogodbo o zaposlitvi:

- a) za nedoločen čas za polni delovni čas
- b) za nedoločen čas za delovni čas, krajši od polnega
- c) za določen čas za polni delovni čas
- d) za določen čas za delovni čas, krajši od polnega
- e) za opravljanje dopolnilnega dela
- f) za opravljanje javnih del

II. Ali ste pred pričetkom projekta SKK pri delodajalcu opravljali delo na naslednji način (možnih je več odgovorov):

- a) za delo na podlagi delne upokojitve
- b) z gibljivim delovnim časom
- c) na več različnih delovnih mestih
- d) za del delovne obveze, drug del pa dopolnjujem pri drugem delodajalcu
- e) ki mi omogoča (predvideva) delo na domu
- f) ki mi omogoča (predvideva) delo na daljavo
- g) ki mi omogoča (predvideva) delo na različnih lokacijah

III. Na trditve o zaposlitvah odgovorite z da ali ne.

Št.		da	ne
1	Za sodelovanje pri projektu SKK sem se odločil/-a sam/-a .		
2	Za sodelovanje pri projektu SKK me je določil/-a ravnatelj/-ica.		
3	V okviru projekta SKK sem prvič zaposlen/-a pri dveh delodajalcih hkrati.		
4	V okviru projekta SKK sem prvič sklenil/-a pogodbo o zaposlitvi za delo, ki je projektno organizirano.		
5	Ste bili kdaj zaposleni tudi izven področja VIZ?		

IV. Po izteku projekta SKK (obkrožite):

- a) ne bom več imel/-a pogodbe o zaposlitvi
- b) se bom vrnil/-a na staro delovno mesto v obsegu kot pred pričetkom projekta
- c) se bom vrnil/-a na staro delovno mesto v manjšem obsegu
- d) ne vem, ali bom imel/-a pogodbo o zaposlitvi

V. S pomočjo lestvice od nič (0), malo (1), srednje (2), do zelo (3) ocenite spodaj navedene kompetence glede:

- a) pomembnosti za vašo zaposljivost (prvi stolpec)
- b) vaše kompetentnosti pred zaposlitvijo v projektu SKK (drugi stolpec)
- c) vaše kompetentnosti zaradi zaposlitve v projektu SKK (tretji stolpec)

Kompetence	Ocenite, koliko vpliva na vašo zaposljivost.				Ocenite svojo kompetentnost PRED zaposlitvijo v projektu SKK.			Ocenite, na kateri stopnji je vaša kompetentnost zaradi sodelovanja v projektu SKK (koliko ste pridobili).					
	nič	malo	srednje	zelo	nič	malo	srednje	zelo	nič	malo	srednje	zelo	
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	
spretnost javnega nastopanja													
jasno izražanje svojega mišljenja pred skupino ljudi													
pisno izražanje													
prebiranje strokovne literature													
nova znanja s področja spremljave projektov (namen, cilji, kazalniki ipd.)													
sledenje novostim, ki so ključne pri mojem delu													
uporaba novih e- orodij (Google docs, šris ipd.)													
uporaba različnih oblik elektronske komunikacije (e-pošta, Skype, Viber, G-talk, ipd.)													
uporaba raznolikih oblik predstavitev pri svojem delu (Power point, Prezi, video ipd.)													
samostojno razporejanje svojega delovnega časa in delovnih nalog													

opravljanje različnih delovnih nalog na različnih delovnih mestih																			
lažje prilagajanje spremembam v zvezi z delom																			
kritično razmišljanje																			
boljše motiviranje drugih																			
boljše sodelovanje z drugimi																			
vodstvene sposobnosti za vodenje tima																			
vodenje sestankov, delovnih skupin, aktivov ipd.																			
sprejemanje odgovornosti vodje																			
razumevanje pomena različnih kultur in multikulturnih okolij																			
grajenje pozitivnih odnosov z ljudmi drugačne kulturne pripadnosti																			
izboljšanje odnosov z deležniki iz lokalnega okolja																			
boljše poznavanje dejavnosti svoje šole ali vrtca																			
boljši vpogled v dejavnosti drugih šol in vrtcev																			
boljše poznavanje lokalnega okolja																			
uresničevanje (tudi) svojih interesov in razvijanje svoje ustvarjalnosti																			
želja po novih izkušnjah in izzivih na delovnem področju																			
boljše reševanje problemov																			
navezovanje novih stikov																			
dajanje večjega pomena mreženju																			
razvijanje dobrih odnosov s sodelavci moje mreže in zaposlenimi na moji šoli/ vrtcu																			

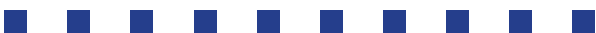

VI. V projektu SKK smo krepili različne vidike SKK. Ocenite, koliko so posamezni dejavniki SKK vplivali na vašo zaposljivost.

Vidiki socialnega in kulturnega kapitala	nič	malo	srednje	zelo
	0	1	2	3
skupna pravila, vrednote				
vzpostavljanje, razvijanje socialnih mrež				
gradnja zaupanja				
državljska zavzetost				
skupni simboli in obredi				
soodvisnost in vzajemnost				
prostovoljstvo in dejavnosti skupnosti				

Kateri dejavnik SKK je po vašem mnenju na podlagi sodelovanja v projektu *Dvig SKK* najbolj povečal vaše zaposlitvene zmožnosti? Pojasnite.

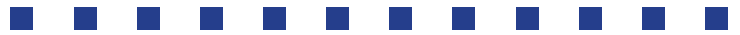

Priloga 6: Ocenjevalni obrazec za vključitev v projekt *Dvig SKK*

Predlagane zaposlitve		Podatki o kandidatu	Ogroženost zaposlitve
Prijavitelj Ustrezna izobrazba:			DA/NE/DELOMA Opombe:
		DA/NE	
Partnerji:	1		DA/NE/DELOMA Opombe:
		Ustrezna izobrazba:	DA/NE
	2		DA/NE/DELOMA Opombe:
		Ustrezna izobrazba:	DA/NE
	3		DA/NE/DELOMA Opombe:
		Ustrezna izobrazba:	DA/NE

Prijavitelj:			
Prijavitelj:			
Regija:	1. Pomurska regija 2. Podravska regija 3. Koroška regija 4. Savinjska regija 5. Zasavska regija 6. Spodnjeposavska regija	7. Jugovzhodna Slovenija 8. Osrednjeslovenska regija 9. Gorenjska regija 10. Notranjsko-kraška regija 11. Goriška regija 12. Obalno-kraška regija	
Partnerji:	1		Izjava: DA/NE
	2		Izjava: DA/NE
	3		Izjava: DA/NE
Delovanje mreže po ravneh izobraževanja	1.) Vrtci 2.) OŠ	3.) SŠ 4.) Različne ravni	

POROČILO OCENJEVANJA PROGRAMA MREŽE	
Program mreže	
Področje aktivnosti mreže	Mreža bo gradila SKK z dejavnostmi: <ol style="list-style-type: none"> v povezovanju z okoljem za starše znotraj šole oz. vrtca

Program ustreza izbranemu tematskemu sklopu	1.) DA			2.) NE	
	1 – sploh ne			5 – v celoti	
Dejavnosti so usmerjene v dvig SKK	A.	B.	C.		
Dejavnosti programa mreže so dobro utemeljene	1.	2.	3.		
Deležniki so jasno opredeljeni	1.) DA			2.) NE	
	1 – sploh ne			5 – v celoti	
Predvideni rezultati ustrezajo ciljem poziva	1.	2.	3.	4.	5.
Program je strokoven, strukturiran in kaže na razumevanje SKK	1.	2.	3.	4.	5.
Splošna ocena programa	1.) slabo		2.) dobro		3.) zelo dobro

Priloga 7: Objave šol in vrtcev o projektu *Dvig SKK* v medijih

Koroški radio, Vabilo na poklicni sejem, intervju med Katjo Gole in Vesno Burjak (1. 12. 2014)

Revija Sladkorna, Marljive roke članic in članov (1. 12. 2014)

Revija Viharnik, Poklicni sejem na OŠ Črna na Koroškem (31. 1. 2015)

Koroški radio, Gradovi kralja Matjaža (januar 2015)

Spletna stran OŠ Črna na Koroškem

Spletna stran OŠ Gustava Šiliha Laporje

Radio Slovenske Gorice, Gregorjevo na OŠ Selnica ob Dravi (29. 5. 2015)

Letopis OŠ Selnica ob Dravi, Projekt SKK (15. 5. 2015)

Gorenjski glas, Zbrali hrano za sedemdeset družin (26. 11. 2014)

Svet na kanalu A, Otroci zbirajo hrano (1. 12. 2014)

Glasnik, glasilo KS Huje, številka 42 Radi delamo dobro, Medgeneracijsko sožitje in tutorstvo (1. 12. 2014)

Gorenjski glas, Zdravljica v enajstih jezikih (1. 12. 2014)

Krajan, časopis KS Huje, Otroci so zbirali hrano (1. 10. 2014)

Šolski časopis OŠ Jakoba Aljaža, Prispevek o tutorstvu in projektu SKK na šoli (1. 4. 2014)

Revija Didakta, S.O.S. za male in velike

Dolenjski list, Naravoslovni dan na OŠ Mokronog; Naravoslovni dan v Mokronogu (20. 11. 2014)

Nadlani, Tehniški dan na temo poklici; Predstavitev poklicev na OŠ Mokronog (21. 9. 2014)

Nadlani, Projekt SKK na OŠ Mokronog (29. 1. 2015)

Dolenjski list, Sodelovanje z okoljem? Zakaj pa ne! (19. 3. 2015)

Nadlani, Izobraževanje o varni rabi interneta, 5. 5. 2014

<http://www.ansat.si/ansat-tv/posavski-tednik/>

<http://www.ansat.si/posavski-tednik-149-28-4-2015/>

http://www.lokalno.si/2015/03/11/130523/Zgodba/Zaključek_sevniskega_pokala_2014/

<http://dolenjskilist.si>

<http://m.mojaobcina.si/sevnica/index.php?id=kosarkarski-turnir-na-os-blanca.html&ni=8&what=novice>

<http://posavje.info/panorama/starejsim-krajanom-smo-privabili-iskrice-v-oci.html>

Gorenjska televizija, Konfucijeva učilnica na kranjski gimnaziji (10. 2. 2015)

Radio Kranj, Konfucijeva učilnica v Kranju (17. 2. 2015)

Radio Sora, Šolski center se predstavi (17. 3., 22. 4., 19. 5. 2015)

Utrip Savinjske doline, Dan odprtih vrat na II. OŠ Žalec (25. 10. 2015)

Savinjska televizija STV, Jezikovna tržnica na I. OŠ Žalec (3. 11. 2014)

Savinjska televizija STV, Otvoritev energetske prenovljene šole Žalec (27. 5. 2015)

Utrip Savinjske doline, Likovna razstava ob dnevu Zemlje (14. 5. 2015)

Deželne novice občine Radovljice, Skupaj živijo, se družijo in ustvarjajo (18. 10. 2014)

Radio Triglav, Beseda mladih (15. 11. 2014)

V trgovinah Spar v Radovljici in Lescah, Razstave v Sparu (4. 6. 2015)

EGŠŠ Radovljica, Recital ob izidu pesniške zbirke Nemir (8. 5. 2015)

Radovljica, Evropska vas – predstavitev na stojnicah (junij 2015)

Deželne novice občine Radovljica, Prispevek zaključka projekta SKK (21. 2. 2015)

Spletna stran Vrtca Tezno Maribor

Spletna stran OŠ Martina Konšaka

Časopis Latnik, Medgeneracijsko druženje na vipavski šoli (27. 10. 2014)

Primorske novice, Mladi všečkajo prostovoljstvo

Revija Didakta, Recimo prostovoljstvu DA (maj 2015)

Spletna stran OŠ Draga Bajca Vipava

Spletna stran OŠ Hajdina

Novice občine Starše, Vseslovenska akcija Simbioza giba tudi v Marjeti (27. 2. 2015)

Novice občine Starše, Pustna povorka na valentinovo, Ogled nogometne tekme v Mariboru (projekt SKK) (29. 4. 2015)

Novice občine Starše, Noč branja v okviru projekta SKK (28. 4. 2015)

Hajdinčan, Dobrodelna akcija (9. 12. 2014)

Hajdinčan, Izdelovanje adventnih venčkov, Simbioza (3. 10. 2014)

Spletna stran OŠ Duplek

RTV SLO, Slovenski tradicionalni zajtrk (23. 3. 2015)

Dnevnik, Miran Šubic: Šola v Naklem kot evropsko stičišče (23. 3. 2015)

Glas občine Naklo, Tinka Bertonec: Odpirali in podirali meje prek čustev (23. 3. 2015)

Glas občine Naklo, Andreja Kosec: Mama je kot glasba (24. 3. 2015)

Gorenjski glas, Suzana P. Kovačič: Za materinski dan (15. 12. 2014)

Jurij, priloga Gorenjskega glasa za občino Šenčur, Na Pipanovi ulici že sedmič stojijo smrečice, Povezovanje generacij (15. 12. 2014)

Jurij, priloga Gorenjskega glasa za občino Šenčur, Medgeneracijsko branje (16. 3. 2015)

Glasilo krajevne skupnosti Vodovodni stolp, Očistili so sneg (15. 12. 2015)

Ptujčan, Tradicionalni literarni večer Mojim narodom (10.3.2015)

Portal Moja občina, Srečanje z upokojenci (15. 5. 2015)

Portal Moja občina, Folklorna revija Pika poka (19. 3. 2015)

Portal Moja občina, Svet konj (27. 3. 2015)

Ptujčan, Nadarjeni vidijo prihodnost v ustvarjalnosti in inovativnost (20.4.2015)

Spletna stran mreže OŠ Borisa Kidriča Kidričevo

Občina Kidričevo Videos, Božična pravljica (24. 10. 2014)

Mali ritar (številka 49), Osrednja občinska proslava ob dnevu žena in materinsko-starševskem dnevu, Ljudske pevke iz Dokležovja na obisku v vrtcu (28. 4. 2015)

Oddaja Pisani svet, Pisani svet Gimnazije Murska Sobota (17.3.2015)

Časopis Tržičan, Prvi razred obiskal Policijsko postajo Tržič, Prvošolčki na OŠ Križe (3. 11. 2014)

Časopis Tržičan, Mini Olimpijada, Zbiralna akcija za otroke iz Etiopije, Vaja evakuacije in predstavitev enot za zaščito in reševanje, Tradicionalni slovenski zajtrk, Izdelava ptičjih hišic, Poslikava stopnic, Zbiralna akcija papirja, Za razigrano in ustvarjalno otroštvo (30. 1. 2015)

Časopis Tržičan, Skupni gregorček, Zlato priznanje za turistični krožek, Potujoča razstava (13. 2. 2015)

Časopis Tržičan, Miklavževanje s planinskim krožkom v Gozdu, Dobrodelni krožek, Talenti učencev na OŠ Križe, Novoletni bazar in tehniški dan, December v enoti Palček, Vrtec Tržič, Na obisku pri gasilcih, Pri gasilcih v Podljubelj, Čajanka v šoli, OŠ Tržič – kulturna šola, Prostovoljstvo na OŠ Tržič, Veseli december na OŠ Tržič, Odmori malo drugače, Dan v Avstriji (2. 3. 2015)

Časopis Tržičan, OŠ Križe raziskuje Evropo, Prešerno po Prešernu (30. 4. 2015)

Gorenjski glas, Raziskali bodo Evropo (28. 1. 2015)

Gorenjski glas, Mladi upi v atriju, Praznični utrip (19. 4. 2015)

Gorenjska televizija, OŠ Križe se pridružuje raziskovanju Evrope (13. 10. 2014)

Gorenjska televizija, Tehniški dan na OŠ Križe (19. 12. 2014)

Časopis Vestnik, Trgovanje na boljšem sejmu (14. 11. 2014)

Občinsko glasilo Lipnica, Z majhnimi so velikih sprememb (23. 4. 2015)

Časopis Vestnik, Ti si prava zvezda, katere sij nikoli ne ugasne (24. 3. 2015)

Spletni portal Pomurec, Na OŠ Bogojina oživila Sneguljčica (30. 3. 2015)

Spletni portal Sobotainfo, Muzikal Rdeča kapica (10. 12. 2014)

Spletni portal Pomurec, Delavnice želja v vrtcu Moravske Toplice (5. 12. 2015)

Spletna stran Zavoda Vista, Želje na balon, slikanice na voziček in Jazbec v 1. Nadstropju (29. 11. 2014)

Spletni portal Sobotainfo, Otvoritev pravljичne dežele in predstava Sovica Oka (27. 2. 2015)

Občinsko glasilo Lipnica, Več glav več ve – »Dosta glav dosta zna« (9. 4. 2015)

PeTV, Tehniški dan na osnovni šoli Mladika (2. 12. 2014)

Štajerski tednik, Preventivni programi za življenje brez odvisnosti

Občinsko glasilo Lipnica, Akcija »Modri stol – Nekdo misli nate« (24. 12. 2014)

Občinsko glasilo Lipnica, Dan odprtih vrat na OŠ Fokovci (1. 4. 2015)

Občinsko glasilo Lipnica, Delavnica izdelave domačega mila in mazila (5. 3. 2015)

Spletna stran TIC Moravske Toplice, Zlato priznanje za Osnovno šolo Fokovci (23. 4. 2015)

Spletna stran TIC Moravske Toplice, Uradna podelitev zlatega priznanja OŠ Fokovci – Turizmu pomaga lastna glava (22. 12. 2014)

Glasilo občine Lendava Lendavske novice – Lendvai hirado, Fotopanorama (24. 3. 2015)

Spletna stran Studia madžarskih programov, Tini exspressz (18. 11. 2014)

Spletni portal Sobotainfo, Festival IZUM mladi za napredek Pomurja

Spletna stran Gorički list, 20 let Zlatega glasu v Šalovcih, Den meštrov v Križevcih, Kapustne den v Šalovcih (24. 10. 2014)

Radio Murski val, Tisti dve besedi – poročilo

Spletna stran OŠ Muta

Glasilo Mučan, prispevek o projektu SKK (30. 6. 2015)

Spletna stran občine Muta, prispevek o taborih za učence (20. 10.2014)

MojaObčina.si, Simbioza šole in simbioza giba (4. 5. 2015)

KTV Dravograd, Šola, da se ti zrola – prispevek o projektu SKK in dejavnostih (2. 4. 2015)

Dolenjski list, Spomin na 1. in 2. svetovno vojno (26. 2. 2015)

Lepo je biti kulturn (30.10.2014)

Ustvarjalnemu otroštvu naproti (9.10.2014)

Časopis OKO, Na obisku v pegazovem domu (18. 3. 2015)

Odvrtel se je gledališki vrtiljak (30. 10. 2014)

Z dobro voljo nazdravili do ponovnega snidenja (2. 4. 2015)

Upali so sanjati in nekje nad mavrico sanje uresničevati (4. 5. 2015)

Bralna noč (19. 2. 2015)

Spletna stran OŠ Dobova, Knjiga kot vrednota in druge dejavnosti (+ opis in fotografije ostalih dogodkov v okviru SKK) (6. 12. 2014)

Časopis Klasje, Prvi novoletni bazar je uspel! (13. 2. 2015)

Minutke za slovensko kulinariko na Srednji šoli Josipa Jurčiča (20. 3. 2015)

France Prešeren in OŠ Stična (20. 4. 2015)

Prijateljska tekma v odbojki med maturanti in profesorji športne vzgoje treh šol (21. 11. 2014)

Šolski kolesarski izlet po občini Ivančna Gorica, Prednovoletni bazar na OŠ Stična (19. 12. 2014)

Dan odprtih vrat na Srednji šoli Josipa Jurčiča (21. 11. 2014)

Projekt »Bodi previden« na OŠ Ferda Vesela, Šentvid pri Stični (24. 10. 2014)

Dan varnosti za šentviške šolarje (20. 4. 2015)

Spletna stran Gimnazije Vič, Nastop ŠILE in obisk prostovoljcev na pediatrični kliniki Ljubljana (30. 1. 2015)

Pupa dobrega upa

Človekove pravice

Prostovoljstvo.org, Človekove pravice (4. 11. 2014)

Dan varstva živali (7. 5. 2015)

Časopis Vestnik, Pisani tobogan

Spletna stran Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer

Spletna stran občine Središče ob Dravi, Praznik buč kot začetek druženja v okviru projekta Dvig socialnega in kulturnega kapitala, Druženje otrok na orientacijskem pohodu, Stopimo v Meškov svet, Jesenske počitniške delavnice, Zakladi otroštva skozi fotografsko lečo (1. 12. 2014)

Ormoške novice, Dvig socialnega in kulturnega kapitala v Vrtcu Ormož (24. 4. 2015)

MojaObčina.si, Zbiralna akcija oblačil in noč prostovoljcev (1. 10. 2014)

Likovni natečaj Vransko skozi moje oči (1. 1. 2015)

Snežena bralna noč (1. 4. 2015)

Zaključek zbiralne akcije oblačil, noč prostovoljcev ter 7. dan za spremembe (1. 9. 2014)

Polzelan, Dvig socialnega in kulturnega kapitala (1. 10. 2014)

Je Neža Mar Doma? (1. 12. 2014)

Dobrodelni bazar ZATE ODPAD, ZAME ZAKLAD (1. 3. 2015)

Radio SLO 1, Oddaja Dobra dela: Prostovoljstvo na OŠ Franca Rozmana Staneta (24. 2. 2015)

Festival Igraj se z mano, plakat za festival Metro light, jumbo (maj 2015)

Radio Krka, Predavanje Jake Šikonje za rotary klub Semič Bela krajina (28. 11. 2014)

Lokalno.si, Predavanje Jake Šikonje za rotary klub Semič Bela krajina (27. 11. 2014)

Radio Krka, Vrtičkarji pekli belokranjsko pogačo (13. 2. 2015)

Lokalno.si, Prav posebno druženje v metliškem vrtcu (12. 2. 2015)

Radio Krka, Tako so kulturni dan obeležili metliški otroci (9. 2. 2015)

Radio Krka, Drevesna olimpijada v Črnomlju (15. 10. 2014)

Televizija vaš kanal, Drevesna olimpijada (15. 10. 2014)

Dolenjski list, Tudi črnomaljska šola na Drevesni olimpijadi (16. 10. 2014)

Lokalno.si, Drevesna olimpijada v Črnomlju: "Hitreje, višje, močnejše" (22. 10. 2014)

Spletna stran OŠ Milke Šobar-Nataše Črnomelj

Rogaške novice, Mladi in podjetništvo (5. 12. 2014)

Zaposlitvene možnosti mladih (13. 2. 2015)

Proslava ob Prešernovem dnevu (20. 2. 2015)

Šentjurčan, Počastili spomin na Blaža Kocena (27. 3. 2015)

Šola za ravnatelje